8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo
Cena 250 lir
Leto XXXV. Št. 100 (10.319)
TRST, sobota, 5. maja 1979

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

KLJUB MOBILIZACIJI POLICIJE IN KARABINJERJEV

Le skopi izsledki preiskave o napadu na sedež rimske KD

Domneve o nastajanju nove, zelo nevarne terorističnе skupine v italijanskem glavnem mestu - Andreotti: Demokracija ne bo poražena - Zdravstveno stanje agenta Ollanuja brezupno

RIM — Dan po napadu na sedež rimskega pokrajinskega odbora, se terorističnе skupine še niso oglasile, da bi si tudi z letakom prilastile očetovstvo podlega izpada, pri katerem je bil policijski podčastnik ubit, dva agenta pa hudo ranjena. Kljub temu pa preiskovalci ne dvomijo, da je napad delo rdečih brigad, morda celo rimskega voda, o katerem so menili, da je bil po aretacijah lanskega leta onesposobljen.

Vprašanje, ki si ga sedaj postavljajo preiskovalci, je ali je pri četrtkovem atentatu, ki pomeni znaten kakovostni skok v teroristični ofenzivi proti demokratični državi in njenim telesom, sodeloval samo rimski vod, ali pa so imeli v napadu nosilno vlogo kadri iz drugih italijanskih mest. Poznavalci niso namreč nikoli pripisovali rimski skupini rdečih brigadistov prevelike teže, dasiravno je bilo italijansko glavno mesto prizorišče kopice atentatov in ugrabitve predsednika krščanske demokracije Alda Mora. Sodili so namreč, da je bil vod le skupek majhnih in samostojnih skupinic, ki si prilaščajo odgovornost atentatov v imenu rdečih brigad, dasiravno ne sodijo v to železno organizacijo.

Po včerajšnjem napadu na sedež pokrajinskega odbora KD pa se je položaj znatno spremenil. Akcijo so vodili izkušeni in prekaljeni teroristi, ki so mirno in učinkovito reagirali in so bili kos vsem tudi nepričakovanim razpletom. Še zlasti poznavalci omenjajo približno štirideset let starega moškega, ki je najbrž vodil skupino na Trgu Nicosia. Ob prihodu policije je prvi segel po orožju in po spopadu se je prvi umaknil, peš, ter se kmalu izgubil med množico.

Vojaška učinkovitost, ki so jo včeraj pokazali teroristi in ki v marsičem spominja na tragično zasedo v Ul. Fani, pa je v ostrem nasprotju z «nepismenostjo» napadalcev, ki so zagrešili znatne pravopisne napake v geslih, ki so jih napleskali na zidove opustošenih uradov. Ravno zato preiskovalci sumijo, da se je v Rimu oblikovala nova skupina, ki je zbrala okrog sebe doslej sorazmerno osamljene manjše formacije ter je odločno stopila na pot mestne gverile.

Vendar omenjene so zaenkrat le domneve, do katerih so preiskovalci prišli bolj na osnovi analize četrtkovega napada kot pa na podlagi stvarnih indicij. Resnici na ljubo je preiskava obrodila kaj skope sadove, dasiravno je policijski stroj stekel s polno paro in so bile mobilizirane vse razpoložljive sile. Edini rezultat, ki so ga dosegli, je najdba treh vozil, s katerimi so teroristi zbežali. Gre za temnoplav «alfa romeo 2000», za sivo «alfetto» in rdečo «simca-crysler», ki so bile parkirane nedaleč od Trga Mazzini v četrti Prati-Trionfale. To dokazuje, da so se teroristi takoj po umiku razbežali po četrtih, ki so v neposredni bližini zgodovinskega središča mesta. V avtomobile so prevratniki, kot že med ugrabitvijo Mora, namestili alarmne sirene, da bi si tudi v gostem prometu lahko utirali pot.

Poleg avtomobilov so dokaj zmedena in protislovna pričevanja očividcev, edini elementi, s katerimi razpolagajo preiskovalci. Na tej podlagi so sicer pripravili indentikit ene od napadalk, vprašanje pa je, ali jim bo pri njihovem delu lahko sploh služil.

Spričo navedenih dejstev in zopet dokazane neučinkovitosti, ki organom javne varnosti niso v čast, se zdi skoraj smešna trditev predsednika vlade, da se reforma varnostnih in obveščevalnih služb razvija v pravilnem smislu. Andreotti je sicer poudaril, da je treba modernizirati sile javne varnosti, v isti sapi pa dodal, da državni aparat sam ne

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Cvetje žrtvam terorizma

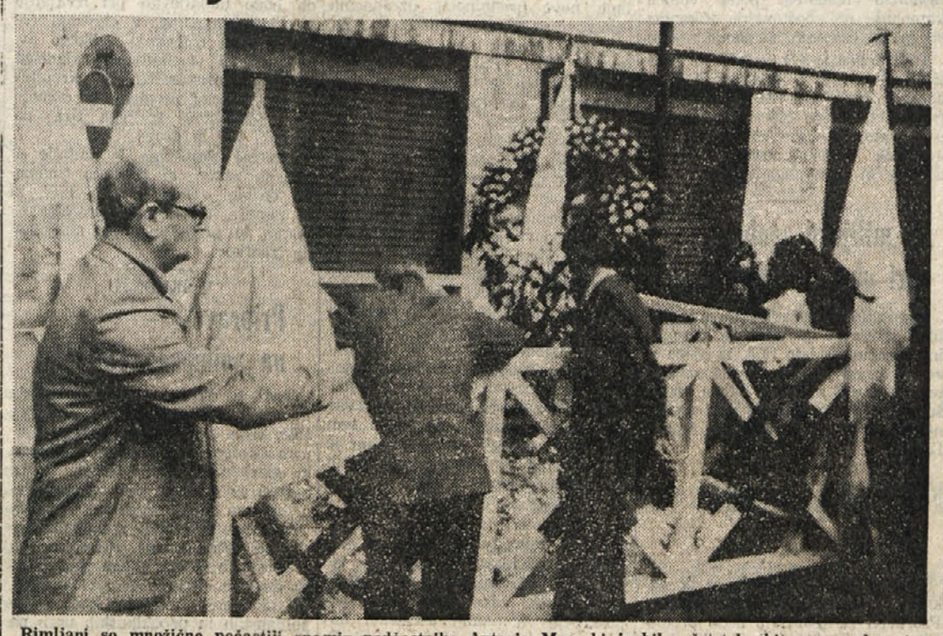

Rimljani so množično počastili spomin podčastnika Antonia Mea, ki je bil v četrtek ubit v spopadu s teroristi. Mesto, kjer se je zgrudil mrtev, so včeraj dobesedno prekrili s cvetjem (Telefoto ANSA)

JUTRI VOLITVE NOVEGA PARLAMENTA

Avstrija pred alternativo SPÖ ali meščanski blok?

Predvolilni boj je potekal v izredni negotovosti

DUNAJ — Avstrijski volivci bodo jutri odločali o razdelitvi 183 poslanskih mandatov v avstrijskem državnem zboru. Vprašanje, okoli katerega se sučejo ugibanja, se glasi: ali bodo socialisti uspeli obdržati absolutno večino, ki je v dosedanjem parlamentu štela 93 glasov. Resnega odgovora na to vprašanje si danes, dan pred volitvami, ne upa dati nihče.

Voditelji treh v parlamentu zastopanih strank so se včeraj pojavili na zadnjih predvolilnih tiskovnih konferencah, vendar pa na njih niso povedali prav ničesar takšnega, kar bi odstopalo od njihove dosedanje predvolilne strategije. Ko je govoril o volilnih ciljih svoje stranke, je predsednik socialistične stranke, zvezni kancler Bruno Kreisky še enkrat opozoril na tisto, kar je po njegovem mnenju bistvo sedanjih volitev: Avstrija se bo morala na njih v nedeljo odločiti ali za nadaljevanje absolutne večine socialistov v državnem zboru, se pravi za nadaljevanje socialistične vlade in socialistične politike blaginje in polne zaposlenosti; ali pa se bo odločila za koalicijo obeh meščanskih strank, ljudske in svobodnjaške, ki sta od leta 1971 združno v opoziciji. Vlada socialistov ali pa meščanski blok strank — to je alternativa, ki jo je torej danes še enkrat postavil pred volivce Kreisky, ki je hkrati povedal, da bo morala stranka dobiti več kot 91 mandatov (se pravi še vedno absolutno večino), če bo hotela govoriti o volilnem uspehu. Pri čemer je Kreisky ponovno poudaril, da ni kandidat za sestavo velike koalicije, to je koalicije, ki bi združila v vladi socialiste z največjo od obeh opozicijskih strank, z ljudsko stranko. Po njegovih besedah gre za politično hipotezo, ki ta hip ni realna, saj je iz celotnega političnega konteksta razvidno, da skušata obe opozicijski stranki svojo politično srečo kovati združeni tudi v prihodnje.

Obe opozicijski stranki se že od samega začetka volilne kampanje branita razprave o alternativi, ki jo je postavil Kreisky, ter zavračata očitek, da je njuna volilna strategija že vnaprej usmerjena k oblikovanju konservativnega meščanskega bloka, ki bi se postavil zoper socialiste. Gre za meščanski blok, ki je v Avstriji nepopularen tako iz zgodovinskih kot tudi aktualnih razlogov: v prvi avstrijski republiki je takšen blok odprl vrata klerofašizmu, v drugi pa je vedno kot Damoklejev meč visel nad socialnimi pridobitvami avstrijskega delavstva. Tako vodja ljudske stranke Taus, kot tudi vodja svobodnjaške stranke Götz, sta spričo tega danes še enkrat zagotovila, da jima ne gre za konfrontiranje med socialisti in meščanskim blokom, marveč za «demokracijo»: socialisti da imajo preveč oblasti, to pa omejuje demokratičnost, zaradi česar je treba na volitvah razbiti absolutno večino socialistov.

To igranje z besedami kajpada ne pomeni, da je alternativa, ki jo postavljajo socialisti, netočna: ljudska stranka, kot največja od obeh opozicijskih strank je namreč že deveto leto odrezana od vzvodov oblasti, vendar pa ta hip gotovo nima upanja, da se k oblasti vrne sama, se pravi z lastno absolutno večino v parlamentu. To pot k oblasti si v sedanjem političnem trenutku lahko odpre le v koaliciji s svobodnjaško stranko, se pravi tako, da skupaj s svobodnjaško stranko oblikuje meščanski blok. To pa je tudi tisto, kar stoji v ozadju strategije obeh opozicijskih strank, četudi obe to zanikata.

Sicer pa izvira negotovost, ki spremlja predvolilni boj, tudi iz drugih političnih in aritmetičnih elementov. Sedanje tesno razmerje glasov v državnem zboru, ki ima 183 mest — od njega jih imajo socialisti 93, ljudska stranka 80, svobodnjaki pa deset — je le del v mozaiku neznank ki spremljajo te volitve. K volitvam je poklicanih dobrih 5 milijonov državljanov, od tega okoli 10 odstotkov tistih, ki bodo tokrat volili prvič. K negotovosti so prispevala tudi zadnja povpraševanja javnega mnenja, ki so ugotovila le to, da se rezultat volitev ne da napovedati: odločitev o zmagi in porazu tiči namreč v tistih dveh odstotkih, ki so si ju statistiki pridržali kot dopustno mero za svojo zmoto. Svoj delež k negotovosti prispeva nadalje tudi volilni zakon, ki v dokaj zapletenem postopku nalaga dvakratno delitev poslanskih mandatov ki niso bili razdeljeni v osnovnem volilnem postopku. Spričo tega mehanizma in pa spričo sedanje zelo izenačene delitve glasov me vladno stranko, ki je imela v dosedanjem državnem zboru 93 mandatov, ter opozicijo, ki jih je imela skupaj 90, je komajda moč pričakovati, da bodo zanesljivi rezultati volitev objavljeni že v nedeljo zvečer. Ker pa avstrijski volilni zakon dopušča tudi dopisno glasovanje za tiste, ki ne bodo glasovali v svojem volilnem okolišu — teh pa bo po sedanjih računih okoli 50 tisoč, od tega skoraj pol na Dunaju — bodo definitivni rezultati volitev znani po vsej priliki šele v torek ali morda celo v sredo. Ker se v tej dopisni kvoti skriva formalno okoli 10 mandatov, dejansko pa vsaj dva in ker naj bi o zmagi in porazu odločala ravno tako samo dva mandata, se zna zgoditi, da se bo vzdušje negotovosti, ki so ga včeraj in danes obilno omenjali avstrijski komentatorji, potegnilo vse tja do sredine prihodnjega tedna.

MARJAN SEDMAK

SKLEP MEDMINISTRSKEGA ODBORA ZA CENE

Podražitev dizlovega olja in drugih tekočih kuriv

Podpisali odlok o omejitvah hitrosti na avtocestah

RIM — Medministrski odbor za cene (CIP) je včeraj sklenil podražitev nekaterih naftnih derivatov, da bi jih uskladil s cenami na svetovnem tržišču. Dizlovo olje se je podražilo za 15 lir pri litru in bo odslej stalo 186 lir za liter. Podobno so podražili (15,62 lire za kilogram) dizlovo olje za kmetijstvo, kurilno olje, petrolej in mazut.

Kot je razvidno niso zvišali cene bencina; minister za industrijo Nicolazzi celo trdi, da to ni potrebno, saj bodo zadostovali ostali varčevalni ukrepi. Minister je namreč že podpisal odlok o omejitvah hitrosti na avtocestah, kar je že sprožilo negodovanje raznih prevozniških organizacij. Odslej bo maksimalna hitrost za tovornjake 80 kilometrov na uro in ne 100 kot je bila doslej. Prevozniki trdijo, da bo prihranek minimalen, ukrep pa bo zmanjšal konkurenčnost cestnih prevozov.

Resnici na ljubo, bi bila zmanjšana konkurenčnost cestnih prevozov dobrodošla za italijanski energetski primanjkljaj vsaj za tisto blago, ki bi ga lahko prevažali po železnici. (voc)

Oster odgovor Lame na Carlijevo poročilo

RIM — Z ostrim odgovorom na poročilo predsednika vsedržavne zveze industrijcev Guida Carlija, je včeraj v Rimu Luciano Lama končal skupščino sindikata CGIL. «Carlijevo poročilo, je dejal Lama, je bil jasen predvolilni govor vseh tistih nazadnjaških in konservativnih sil, ki hočejo potisniti Italijo nazaj, ki si želijo, da bi se vsi procesi razvoja okrnili in sicer prav tisti procesi, ki so danes cilj našega boja. Carlijevo poročilo, je še poudaril Lama, je načelo pravo ofenzivo zveze industrijcev proti sindikatu, ki naj bi bil kriv gospodarske krize v Italiji.»

KOMUNISTI NAKAZALI PRIORITETNE TOČKE ZA BODOČO ZAKONODAJNO DOBO

Boj proti terorizmu in skrb za gospodarstvo osrednji vprašanji političnega programa KPI

Andreotti ponavlja željo po ohranitvi demokratične solidarnosti, seveda brez KPI v vladi
Laskave besede o Micheleju Sindoni - Zasedanje vsedržavnega sveta republikanske stranke

RIM — Dva Andreottijeva intervjuja sta zapolnila včerajšnjo politično razpravo. Nobeden izmed dveh pa ne dodaja nič bistvenega k temu, kar je Andreotti napisal za «Famiglio Cristiano». V prvem razgovoru, objavljenem v demokrščanskem tedniku «La discussione» si Andreotti prizadeva predvsem, da bi sestavil obračun treh let zadnje zakonodajne dobe, ko je bil ves čas predsednik vlade. Opaziti je le obžalovanje, da je moral prekiniti «sredi poti» začeto delo. Predsednik vlade vztraja, da bi levica v opoziciji pri sedanji sestavi zbornic povzročila težko situacijo.

V drugem intervjuju, ki ga danes objavlja «Paese Sera», Andreotti načenja predvsem vprašanje terorizma. Tedniku «Famiglia Cristiana» je dejal, da bi postavitev KPI v opozicijo okrepila teroristično dejavnost. To stališče je včeraj povzel «Il Popolo», ko je napisal, da komunistična kampanja proti KD konec koncev spodbuja terorizem. Do tega spodbujanja naj bi prišlo tudi s tem, da komunisti vztrajajo pri zahtevi, da je treba zmanjšati vpliv KD. «L'Unità» in «Paese Sera» sta odgovorila in polemično opozorila, da KPI ni bila v opoziciji, ko je bil ugrabljen Aldo Moro, ampak so prav tedaj snovali vlado demokratične solidarnosti. V omenjenem intervjuju Andreotti odgovarja na ta stališča in pravi, da se boji le, da bi zaostritev stanja ošibila boj proti terorizmu. Pripominja pa, da tega stavka ni mogoče pojmovati polemično. Ob koncu je Andreotti odgovoril tudi na vprašanje o finančniku Micheleju Sindoni in dejal, da ga je spoznal, ko je bil še finančni minister in da ga je tedaj pritegnila predvsem dalekovidnost Sindone o velikih mednarodnih gospodarskih vprašanjih. Kot je znano, je sedaj Sindona v ZDA, kamor je zbežal, ko so proti njemu izdali zaporni nalog zaradi stečaja.

Včeraj se je sestal tudi vsedržavni svet republikanske stranke. Tajnik Biasini je počastil spomin Uga La Malfe in poudaril, da bo njegova stranka gradila volilno kampanjo na vsebini in ne na vladnih formulah. Po Biasinijevem mnenju tudi po volitvah vlada s KPI ne bo uresničljiva.

Včeraj dopoldne je na sedežu KPI Giorgio Napolitano predstavil 46 «vladnih kartončkov» o prav toliko programskih točkah, ki jih je Berlinguer pred kratkim napovedal v nekem intervjuju. Gre za 46 kartončkov, ki vsebujejo obnovo stališč KPI o štirih skupinah vprašanj: obrambi in reformi demokratične države, novem gospodarskem in družbenem razvoju, šolstvu, znanstvenem raziskovanju in kulturnih inštitucijah ter o miru in napredku v svetu. Vsebina je seveda ista kot vsebina tez, ki jih je odobril zadnji kongres in stališč volilnega programa. Ni jih torej treba ponavljati. Gre vsekakor za poskus, da bi približali politično linijo KPI velikim množicam. Prav v zvezi z vprašanji vlade sta Giorgio Napolitano in Ugo Pecchioli odgovarjala na vprašanja časnikarjev. Napolitano je razložil, da postavlja KPI dve prioritetni točki: boj proti terorizmu in demokratično upravljanje gospodarstva.

O terorizmu je govoril tudi Ugo Pecchioli, katerega so zaprosili za mnenje o Saragatovem predlogu, da bi uporabili vojsko v boju proti brigadistom. Pecchioli je odgovoril: «Predlog je lahko koristen in pripravljeni smo na razpravo za uporabo nekaterih oboroženih sil, ne pa nabornih vojakov, pa čeprav le zato, da osvobodimo karabinjerje in policijo nadzorstva nad raznimi napravami in straže pred sedeži strank.»

P. P.

Pogajanja v Hanoiu dialog med gluhimi

PEKING — Tretji krog kitajsko - vietnamskih pogovorov je včeraj zjutraj še poglobil jarek med obema državama. Cilj sedanjih pogajanj — reševanje mejnih in teritorialnih vprašanj ter normalizacija meddržavnih odnosov je še vedno daleč in povsem meglena predstava.

Izjave vodje kitajske delegacije na pogajanjih v Hanoiu Han Nian Longa so jasno potrdile, da je kitajsko-vietnamski spor le odražanje širše konfrontacije v jugovzhodni Aziji. Kitajski predstavnik je dosledno branil kitajske predloge za rešitev spora, katerih osnovna točka je «antihegemonistična klavzula». Han je pozval Vietnamce, naj umaknejo 200 tisoč svojih vojakov iz Kampučije in Laosa in naj nehajo s protikitajsko politiko. Vodja vietnamske delegacije Phan Hien pa je zavrnil kitajske predloge, ki so po njegovem le manever, da bi ob pogajalčevi mizi uresničili hegemonistično in ekspanzionistično politiko kitajskih voditeljev.

IZIDI ČETRTKOVIH VOLITEV V VELIKI BRITANIJI

Konservativci odločno premagali laburiste Margaret Thatcher novi predsednik vlade

V novem parlamentu bodo imeli konservativci absolutno večino (339 sedežev)
Margaret Thatcher prvi predsednik vlade ženskega spola v Evropi - Politika trde roke?

LONDON — Predvidevanja so se torej uresničila. Velika Britanija bo imela v prihodnjih petih letih vlado, ki jo sestavljajo konservativci. To je izid volitev, na katerih so laburisti doživeli pekoč poraz. Rezultati jasno kažejo, da so si Britanci želeli spremembo političnega vodstva in so glasovali tako, da so konservativci dobili v parlamentu 339 sedežev (prej 276), laburisti 268 (319), liberalci 11 sedežev (13), škotski nacionalisti 2 (11) in druge manjše politične formacije 14 sedežev (prej 15). Absolutna večina v britanskem parlamentu je 318 sedežev, kar so konservativci krepko presegli in imajo pred vsemi drugimi strankami skupaj prednost 43 sedežev.

Prvič bo v zgodovini Velike Britanije sedela na stolu predsednika vlade ženska, gospa Margaret Thatcher. S Thatcherjevo so tako prišli po štirih letih laburistične nadvlade na oblast konservativci. Margaret Thatcher predstavlja desno krilo konservativne stranke in je svojo volilno kampanjo naslonila na geslo, da je treba v Veliki Britaniji radikalno spremeniti položaj, kajti le tako se bodo lahko rešila velika vprašanja, ki jo tarejo in bo s tem postala spet «velika država». V bistvu je prav to tisto, kar so otočani sanjali, kajti naveličani so bili nestalne družbene situacije (zelo ostri razredni spori), krize v gospodarstvu (inflacija, brezposelnost) in pomanjkanja perspektiv. Margaret Thacher je obljubila novo Veliko Britanijo: omejiti moč sindikatov in stavk, znižanje davkov, okrepitev javnega reda ter ekonomsko blagostanje za vse. Laburisti so jo obtožili, da je njen program utopičen in slepari ljudi. Rekli so, da bo s svojimi idejami privledla državo na rob katastrofe. Volivci pa so Thatcherjevi vendarle verjeli in ji zaupajo. Označili so jo za «železno žensko» in volili zanjo ter za stranko, kateri načeluje.

Veliki poraženec teh volitev je James Callaghan. S svojim programom ni prepričal volivcev, ki so jih prizadele lanskoletne stavke, ko naj bi bil Callaghan neodločen in «podložnik» opozicije. Samo na eni točki so Callaghan, Thatcherjeva in drugi med volilno kampanjo našli skupno govorico: popolnoma so spregledali krvavo vprašanje Ulstra. Konservativna prvakinja je samo obljubila «nove varnostne ukrepe», kar pomeni stopnjevanje represije in s tem je odložila rešitev tega zapletenega vprašanja za nedoločen čas. Skratka, v Veliki Britaniji se je z volitvami še bolj kot kdajkoli prej uveljavil dvostranski sistem in vse ostale politične grupacije so potisnjene v ozadje. Volitve so tudi pokazale na velik razkol med Škotsko in Anglijo, severom in jugom, saj so Škotje skoraj enoglasno glasovali za laburiste, kar ni bilo sicer v njihovi navadi.

Jamesa Callaghana je včeraj popoldne sprejela kraljica Elizabeta II., kateri je laburistični leader formalno sporočil svoj odstop po porazu na volitvah. Takoj zatem je Callaghan na tiskovni konferenci dejal, da «volivci niso glasovali proti laburistom, ampak proti dogodkom prejšnje zime». James Callaghan je nato čestital gospe Thatcherjevi, ki «ji je bil dan privilegi zasesti mesto prvega ministra v trenutku, ki je usodnega pomena za življenje države». Voščil ji je «veliko zdravja, moči in korajže», kar zadeva nadaljnje delo laburistov pa je zagotovil «konstruktivno opozicijo». Na vprašanje, kje vidi pozitivne aspekte poraza je odgovoril, da bo lahko odslej posvečal več časa družini.

Takoj po odhodu Callaghana je kraljica sprejela gospo Margaret Thatcher in ji poverila «premiership» britanske vlade ter se z njo zadržala v daljšem in prijaznem pogovoru. Zatem se je Thatcherjeva napotila v Downing Street in se formalno vselila v prostore namenjene predsedniku vlade.

Izid volitev v Veliki Britaniji je imel velik odmev v svetu. Predsednik nemške krščanske demokracije Khol je dejal, da je zmaga konservativcev dober znak pred skorajšnjimi evropskimi volitvami, medtem ko je glasnik SPD Schwarzu obžaloval poraz laburistov. Francozi in Japonci so izide komentirali tako, da se zunanja politika Velike Britanije ne bo bistveno spremenila, medtem ko je v noti sovjetske tiskovne agencije Tass rečeno, da izid odraža globoko nezadovoljstvo britanskih volivcev nad gospodarsko politiko prejšnje vlade. (mč)

RIM — Včeraj se je v Rimu končal uradni obisk delegacije kitajskih sindikatov, ki so dospeli v Italijo na povabilo sindikata UIL. Kitajska delegacija je te dni obiskala nekatere tovarne, kjer se je sestala s tovarniškimi sveti, v Rimu pa so jih sprejeli tudi predsednik Pertini, Fanfani in Ingrao, srečali so se z Berlinguerjem in Craxijem. Ob zaključku obiska so Kitajci povabili na uraden obisk v svojo državo skupno delegacijo sindikalne federacije CGIL - CISL - UIL, ki je vabilo sprejela

Nasmejan obraz novega britanskega predsednika vlade gospe Tatcherjeve (levo), medtem ko bivši premier Callaghan zapušča svojo rezidenco v Downing Streetu (desno)

PROGRAM KPI ZA EVROPSKE VOLITVE

Evropa naj gradi svojo moč na sodelovanju med narodi

BENETKE — «Ustvariti moramo tako Evropo, ki bo svojo moč gradila predvsem na prijateljstvu in na sodelovanju med narodi». Tako je članica osrednjega vodstva KPI Nilde Jotti strnila osnovno misel in glavno vodilo lastne stranke v volilni kampanji za evropski parlament na včerajšnji predstavitvi komunističnih kandidatov «severno-vzhodnega» italijanskega volilnega okrožja, v katero sodi tudi Furlanija - Julijska krajina.

Kandidate tega okrožja, ki poleg Furlanije - Julijske krajine obsega še tri dežele in sicer Emilio - Romagno, Tridentinsko z Gornjim Poadižjem in Veneto, je še pred posegom Jottijeve, ki je nosilka liste, predstavil Rino Serri, prav tako član osrednjega vodstva komunistične partije.

V listi, na njenem drugem mestu je Guido Fanti tudi član vsedržavnega vodstva KPI, so zastopane vse štiri dežele. Kot predstavnike Furlanije - Julijske krajine so uvrstili Maria Lizzera, Vittoria Vidalija in pa Pavla Petričiča. Še zlasti je pomembna zadnja odločitev: kandidatura slovenskega kandidata, ki živi v videmski pokrajini, je hotela tudi v tem okviru opomniti na še nerešeno vprašanje zakonske zaščite slovenske narodnostne skupnosti, ki je prav tam še najbolj izpostavljena raznim protidemokratičnim napadom.

Sicer pa je vprašanje manjšin, še s posebnim poudarkom na slovenski, na včerajšnji tiskovni konferenci KPI prišlo precej do izraza. Drugače skorajda ni bilo mogoče: ko se zagovarja mirno sožitje med narodi, nikakor ni mogoče mimo vprašanja različnih narodnosti v raznih evropskih državah.

Tudi o tem vprašanju bodo morale članice Evropske gospodarske skupnosti uskladiti lastne poglede, če hočejo res uresničiti združeno Evropo, so izrecno poudarili komunistični predstavniki

Glavno vez in najtrdnejšo osnovo pa lahko združeni Evropi ustvari le močno in skupno gospodarstvo, je že v uvodu poudarila Nilde Jotti. Samo gospodarsko neodvisna Evropa lahko namreč samostojno nastopa na mednarodnem odru in v tem duhu je treba tolmačiti zavzemanje komunistov za samostojno združeno Evropo.

Nikakor pa ne sme tesnejša povezava devetih zahodnoevropskih držav privesti do ustanovitve tretje svetovne vojaške velesile, je razvijala svojo misel komunistična predstavnica. S tem bi združena Evropa hudo načela sedanje ravnovesje v svetu, ne da bi obenem sprevrgla svojo dosedanjo usodo in ji končno postala gospodarica.

Tako začrtani razvoj Evropa lahko doseže le s tesno notranjo povezavo vseh članic in pa z odprtim sodelovanjem z vsemi državami. Pred tem je treba v okviru Evropske skupnosti veliko spremeniti, je težave samo nakazala Jottijeva. Predvsem bi bilo treba po njenem mnenju odpraviti za enkrat prevladujoče pravilo o gospodarskem protekcionizmu, ki dejansko ščiti ekonomsko močnejše članice.

V okviru začrtanih smernic imajo seveda dežele «severno - vzhodnega» volilnega področja in zlasti Furlanija - Julijska krajina posebno vlogo kot najbližje delu tistega sveta, do katerega bi se morala združena Evropa še posebej odpreti. O pomembnosti in nujnosti sodelovanja z Jugoslavijo, kar so med drugim potrdili tudi osimski sporazumi, je bil govor med precej obširno razpravo.

Veliko pomembnejših značilnosti ima Furlanija - Julijska krajina in v nekoliko manjši meri še ostale dežele istega okrožja za evropske volitve: ob močnih manjšinah še pojave hudega lokalnega avtonomizma. Tudi v evropskem merilu, je v odgovoru na izrecno novinarjevo vprašanje zatrdil član tajništva KPI Anselmo Gouthier, pa bo moralo prevladati načelo, da je vprašanje manjšin političnega značaja, njegovo pozitivno reševanje pa bo pri pomoglo k rasti demokracije v končno združeni Evropi. (bp)

RIM — Predsednik krščansko-socialne stranke iz Nikaragua Roger Miranda Gomez je včeraj v Rimu pozval vse italijanske stranke in sindikate, da obsodijo diktatorja Somozo in njegov režim, ki vsak dan ubije najmanj dvajset nedolžnih ljudi. Danes bo Miranda odpotoval v Nemčijo, pozneje pa bo obiskal tudi Belgijo in Francijo.

NA SINOČNJI SEJI TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Prevladala naprednejša stališča o vlogi družinskih posvetovalnic

Prisotno številno zastopstvo Kolektiva za zdravje žensk

Sinočnja seja tržaškega občinskega sveta se je ob nadaljevanju razprave o pravilniku za družinske posvetovalnice zavlekla v noč. Delu mestne skupščine je sledila zelo zavzeto zelo številna skupina kolektiva za zdravje žensk, s katero so se tudi ob krajši prekinitvi zasedanja sestali načelniki svetovalskih skupi... Čeprav sklep o pravilniku ne bo imel neposredne izvršilne moči, saj je za delovanje družinskih posvetovalnic pristojen pokrajinski zdravstveni konzorcij, in bo torej veljal le kot — sicer zelo vplivno — stališče tržaške občine, je bila tudi sinoči razprava zelo vneta, s številnimi polemičnimi ostmi.

Najpomembnej značilnost sinočnjega merjenja sil je prevlada naprednejših stališč glede vloge posvetovalnic, pri glasovanju o številnih spreminjevalnih predlogih. Z glasovi levičarskih in laičnih strank ter nekaterih zastopnikov LpT so na primer odpravili določilo, da bi moralo osebje posvetovalnic preprečevati nosečnice, naj ne opravijo splava. Poleg KD in nekaj melonarjev je glasoval proti odobrenemu amandmaju tudi Lokar (SSk), češ da pri nas prebivalstvo upada, kar je opaziti tudi pri Slovencih in da je zato prav, da se skušajo omejevati prekinitve nosečnosti. Najbolj pomembno pa je, da je svet ponovno uvedel med naloge posvetovalnic tudi dodeljevanje kontracepcijskih sredstev, kot sicer določa državna in deželna zakonodaja, a je bilo na prejšnji seji KD uspelo odpraviti s svojim popravkom.

Sprejeli so tudi dopolnilo, ki ga je predložila KPI, da bo služba delovala tudi na delovnih mestih, kjer bi zaposlene ženske to potrebovale, in priznali odboru, ki naj bi usmerjal delovanje družinskih posvetovalnic večje pristojnosti, vodstvene in ne le posvetovalne. Zavrnili so pa vrsto spreminjevalnih predlogov KD in klerikalca Dolcherja (LpT), ki so hoteli omejevati vlogo in pristojnosti posvetovalnic, med drugim tudi odpraviti skupščino uporabnikov.

V začetnem delu seje je župan Cecovini obsodil antentat na sedež KD v Rimu in vzel na znanje pismo svetovalca Ercolessija, ki mu je sporočil, da je prišlo v radikalni skupini do razdora.

Posvet o prometnih zvezah v deželi

Na pobudo inštituta za družbenogospodarske raziskave IRSET bo danes v hotelu «Europa» pod Nabrežino z začetkom ob 9.30 posvet na temo «Načrti za nove prometne zveze v Furlaniji - Julijski krajini». Nastopili bodo številni izvedenci, med temi tudi predstavnik SKGZ dr. Darij Cupin.

KPI in KD o rimskem terorističnem atentatu

Po kriminalnem napadu na sedež pokrajinskega vodstva KD v Rimu sta KPI in ZKMI objavili letak, v katerem ugotavljata, da gre za nov korak v širokem reakcionarnem naklepu, da bi ustvarili v državi ozračje gverile in onemogočili miren potek volilne kampanje. Potem ko izraža sožalje in solidarnost z družinami agentov, poudarja KPI nujnost enotnosti in budnosti delavskih in ljudskih sil. Prav tako je nujno, meni KPI, da si demokratične stranke prizadevajo, da bi zajamčili nemoten potek volilne kampanje ob spoštovanju zakonitosti in ob vzajemni strpnosti.

Tudi tržaška KD je včeraj izrazila solidarnost z žrtvami divjega nasilja in v tiskovnem sporočilu poudarila, da je KD tarča nasilja prav zato, ker gre za stranko, ki «je bila vedno jamstvo demokratičnega in ustavnega reda».

6 milijard zgube pri obratu GMT

Skupščina delničarjev tovarne Velikih motorjev je odobrila poročila in proračun za leto 1978. Iz njega je razvidno, da je imela tovarna v preteklem letu 6 milijard izgube. Skupščina je tudi imenovala novi upravni svet, ki mu predseduje inž. Manlio Lippi.

Ugodno poslovanje Tržaškega Lloyda

Lanskoletno poslovanje se je zaključilo s 509 milijoni lir dobička. Proračun za leto 1978 bodo predložili v prihodnjih dneh delničarjem. V prejšnjem letu je zabeležil Tržaški Lloyd 127 milijonov lir dobička v celoletnem poslovanju.

Z VČERAJŠNJE SEJE DEŽELNEGA SVETA

Nadaljnjih deset milijard za okrepitev tržaške luke

Odobrili so tudi zakon o reorganizaciji izrednega tajništva za obnovo Furlanije in zakon o zdravstveni službi za dializo

Deželni svet je na včerajšnji seji po obširni razpravi odobril zakonski osnutek, ki reorganizira in nalaga nove pristojnosti izrednemu tajništvu za obnovo Furlanije». Za zakonski osnutek so glasovali svetovalci KPI, PSI, KD, PSDI in PRI, proti so se izrekli misovci in melonarski predstavniki, medtem ko so iz protesta zapustili dvorano svetovalci proletarske demokracije, PDUP in furlanskega gibanja, ki so zahtevali odložitev razprave o omenjenem zakonskem osnutku. Prav ta osnutek je sprožil tudi precej negodovanja med sindikalnimi organizacijami CGIL, CISL in UIL, ki so celo oklicale triurno stavko za vsako izmeno deželnih uslužbencev. Sindikati so protestirali zlasti proti gospodarskim in normativnim ugodnostim, ki bi jih bili deležni uslužbenci izrednega tajništva in zahtevali, da so teh ugodnosti deležni vsi deželni uslužbenci. Včeraj zjutraj pa so o tem vprašanju dosegli sporazum, kar je prišlo delno do izraza v popravkih k dvema členoma zakona.

Na včerajšnji seji so soglasno odobrili še tri zakone. Prvi se nanaša na zdravstveno službo za dializo in predvideva, da bodo že letos izdali 320 milijonov lir, s katerimi bodo zdravstvene ustanove poskrbele za nakup ustreznih naprav in za preureditev potrebnih prostorov.

Drugi zakon predvideva dvajsetletno finansiranja tržaške luke v znesku deset milijard lir, ki se tako pridružijo podobni vsoti, ki je bila že odobrena. To bo omogočilo, da bodo nadaljevali pri izvajanju že začrtanih nalog. V glavnem gre pri tem za izgradnjo velikega avtomatičnega vertikalnega skladišča v novem pristanišču, za okrepitev kontejnerskega prometa na pomolu VII, postavitev tretjega tira na pomolu VII in drugo.

Deželna skupščina je nadalje odobrila zakon, ki ponovno finansira deželni zakon iz leta 1977, ki se nanaša na okrepitev omrežja za metan in predvideva 700 milijonov lir izdatkov.

V ŠKEDNJU

Priprave na poimenovanje šole

Tudi v škednju se pripravljajo na poimenovanje svoje slovenske šole, ki bo poslej nosila ime po znanem škedenjskem rojaku, pedagogu in glasbeniku Ivanu Grbcu. V ta namen je pripravljalni odbor organiziral za jutri, nedeljo, 6. maja celodnevno prireditev s skupnim naslovom zabavne igre. Prireditev bo v prostorih škedenjskega prosvetnega društva «Ivan Grbec» v škedenjski ulici štev. 124, kjer bodo v dopoldanskih in popoldanskih urah na sporedu razne točke programa. Nastopili bodo mladinska folklorna skupina iz Križa, otroški pevski zbor Prosek - Kontovel, harmonikarski ansambel, pa tudi domači otroški pevski zbor, skratka kulturni spored bo obsegal veliko točk, ki bodo prav gotovo zadovoljile mladino in tudi starše otrok ter ljubitelje naše mladine. Zato pripravljalni odbor vabi v društvene prostore starše šolskih otrok in njihove prijatelje in hkrati pripominja, da je izkupiček prireditve namenjen kritju stroškov za poimenovanje šole, ki bo že čez poldrugi mesec, dne 17. junija.

Predavanja

Drevi ob 17. uri bo na Trgu sv. Jakoba manifestacija - razprava na temo «Stanovanje za vsakogar». Na manifestaciji, ki jo organizira tržaška federacija KPI, bosta nastopila R. Costa in A. Cuffaro.

V ponedeljek ob 18. uri bo v dvorani «Assicurazioni Generali» v Ul. Trento 8 francoski izvedenec J. J. Rosa predaval o gospodarskih problemih na področju zavarovalstva.

Na pobudo WWF bo v mali dvorani Verdijevega gledališča v petek, 11. maja, ob 18. uri predavanje na temo «Varčevanje z energijo: Total Energy Module». Predaval bo strokovnjak F. Dal Bo.

Na gospodarski fakulteti bo v petek, 11. maja, ob 11. uri predavanje o «Denarni politiki». Nastopil bo ameriški svetovalec za gospodarska vprašanja pri organizaciji OCSE dr. A. Hoffman.

SINOČI V POLNO ZASEDENEM GLEDALIŠČU VERDI

VISOKO KVALITETNO MUZICIRANJE ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE

Dirigent Anton Kolar, solist violončelist Miloš Mlejnik, na sporedu Wolf, Haydn, Brahms in za nameček Verdi - Občinstvo je z dolgim in navdušenim aplavzom izreklo priznanje ljubljanskim gostom

Politika kulturno - umetniških izmenjav med Trstom in Ljubljano oziroma Slovenijo je obrodila že nekaj spodbudnih sadov, predvsem pa je še do pred nekaj leti gluhemu mestu za vsakršno sodelovanje čez mejo, odprla vpogled v bogato umetniško življenje slovenske prestolnice in ga seznanila z visoko kvalitetnimi dosežki na vseh področjih kulturno - umetniškega izživljanja od gledališča, likovnosti in literature do glasbe. Tako se je na vrsti primerov v zadnjih nekaj letih potrdila resnica, da je lahko prav umetnost zelo učinkovit most medsebojnega spoznavanja in spoštovanja.

Sinočnji koncert orkestra Slovenske filharmonije v okviru spomladanske koncertne sezone gledališča Verdi je predstavljal samo še dodatno potrdilo te resnice, saj je aplavz, ki ga je orkester doživel v polni dvorani za svoje muziciranje, pomenil priznanje ne le odličnemu orkestralnemu zboru, marveč vsej slovenski kulturi.

Sinočnji spored orkestra Slovenske filharmonije, ki ga je vodil njegov stalni dirigent Anton Kolar in pri katerem je sodeloval kot solist tržaškemu glasbenemu občinstvu že poznani violončelist Miloš Mlejnik, je obsegal v prvem delu «Italijansko serenado Huga» Wolfa, ki je bila v Trstu prvič izvedena, in Haydnov Koncert v D-duru za violončelo in orkester op. 101, v drugem delu pa Brahmsovo Simfonijo št. 4 op. 98. Miniaturno zasnovana Wolfova «Italijanska serenada», čeprav natančno izvedena, orkestru v mali zasedbi še ni omogočila, da bi v polnosti uveljavil svojo zvočnost, je pa že nakazala njegovo tehnično preciznost in disciplineranost. Toda že v Haydnovem Koncertu za orkester in violončelo je prišla do polne veljave plemenitost orkestrovega zvoka in njegova sposobnost elegantnega oblikovanja traz, obenem pa tudi čut za mero v vlogi solistovega spremljevalca ali bolje soizvajalca v tej Haydnovi skladbi, ki nudi solistu možnost uveljavljanja visoke in tudi zahtevne virtuoznosti. Miloš Mlejnik je potrdil, da je kljub mladosti violončelist izjemnih kvalitet, popoln obvladovalec glasbila tako v tehničnem kot v zvočnem oziru, saj so redki mojstri, ki bi jim instrument pel s tolikšno intenzivnostjo in toplino.

Brahmsova 4. simfonija sodi med najlepše simfonične stvaritve njegovega opusa. Orkester Slovenske filharmonije jo je izvedel v blestečem zanosu in z izredno dognanim interpretiranjem stavčnih oblik v enem samem zaokroženem tematskem loku v nenehnem izmenjavanju dramatičnih in liričnih kontrastov.

Dirigent Anton Kolar, natančen in suveren interpret, že pri prvih dveh skladbah sporeda, je Brahmsovo simfonijo vodil z jasno, nazorno in po potrebi tudi vehementno gesto, pri čemer pa je znal tudi smotrno obvladovati posamezne inštrumentalne skupine in jim nazorno odmerjati zvočni volumen, kar velja še posebej za trobila in pihala. V njegovih rokah je bil orkester sicer bogato, skoraj razkošno zvočno barvit, vendar poudarjeno discipliniran ansambel.

Dolgotrajnim aplavzom občinstva se je oddolžil z Verdijevim odlomkom iz Traviate, zaigranim z lahkotno čustveno melodičnostjo.

Skoraj istočasno ko je tržaško občinstvo ploskalo slovenskemu orkestru v Trstu, je ljubljansko občinstvo ploskalo orkestru gledališča Verdi v dvorani Slovenske filharmonije v Ljubljani, kjer je sinoči končal svoje dvodnevno izmenično gostovanje.

Danes ob 18. uri bo na sporedu drugi koncert orkestra Slovenske filharmonije z dirigentom Antonom Nanutom in solistko pianistko Dubravko Tomšič. (ik)

Predstava Amaterskega odra v pomoč Črni gori

Prosek in Kontovel sta se lepo izkazala s podporo, ki so jo vaščani namenili za pomoč Črni gori. Na sedežu domačega prosvetnega društva so namreč zbrali skoraj štiri milijone lir prispevkov za ljudi, ki jih je doletela naravna katastrofa. Drevi pa bo Amaterski oder «Jaka Štoka» namenil za Črno goro izkupiček, ki ga bo zbral ob svoji novi predstavi. Člani Amaterskega odra bodo v Kulturnem domu Prosek - Kontovel uprizorili veseloigro v dveh dejanjih «Lažizdravnik» Jake Štoke. Predstava se bo začela ob 20.30.

Gasilci rešili psa iz jame

Openski gasilci, ki jih je vodil podnačelnik oddelka La Valle, so včeraj, malo po 16. uri, posegli na bazoviški gmajni v smeri proti Jezeru, kamor jih je pozval moški, ki je iz bližnje naravne jame slišal cviljenje psa. Gasilci so se spustili v približno 15 metrov globoko jamo, iz katere so izvlekli sestradanega in preplašenega psa. Domnevajo, da je pes padel v jamo že pred kakimi 15 dnevi.

Izleti

Združenje svetoivanske osnovne šole O. Župančič prireja jutri, 6. maja, izlet na Nanos z osebnimi avtomobili. Zbirališče ob 8. uri pred cerkvijo pri Sv. Ivanu oziroma ob 9.30 v Razdrtem.

Devinsko-nabrežinska sekcija Slovenske skupnosti priredi 12. in 13. maja dvodnevni izlet v Istro. Izletniki se lahko vpišejo pri odbornikih O. Žbogarju, Nevenki Gruden in M. Carli.

SPD Tabor Občine priredi v nedeljo 13. maja in ponedeljek 14. maja dvodnevni izlet v republiko San Marino. Ogledali si bomo razne zanimivosti in tudi izredno zanimivo razstavo «Italija v miniaturi». Razstava je razporejena v širini 1 kv. km. Vpisovanje vsak dan v Prosvetnem domu od 17 do 19. ure. Odhod izpred prosvetnega doma ob 6.30.

SPDT priredi v okviru programa športne šole v nedeljo, 20. maja, izlet z vlakom v Ukve ter na Ojstrnik za osnovnošolsko mladino in zadnji letnik otroškega vrtca. Vpisovanje na šolah pri predstavnikih športne šole ali pa na sedežu ZSSDI Ul. sv. Frančiška 20 od 11. do 12. ure.

Mali oglasi

PRODAM Lancio Fulvio 1300 berlina '70 v odličnem stanju. Tel. 200583 od 18. do 21. ure.

Uprava in uredništvo Primorskega dnevnika izrekata najgloblje sožalje raznašalcu Janku Trampužu ob smrti očeta.

Sekcija KPI Prosek - Kontovel izreka toplo sožalje Karlu Pertotu in družini ob izgubi brata in sorodnika Ferdinanda.

Konzorcij pridelovalcev vin tržaške občine izreka iskreno sožalje svojemu predsedniku Milošu in članu Lučanotu ob izgubi nonota in očeta Ivana Košute.

PO PODATKIH PRISTANIŠKE USTANOVE

Blagovni promet do konca marca skoraj za 7 odst. večji od lanskega

Promet s kontejnerji se je povečal kar za 45 odstotkov

Pomorski promet v tržaškem pristanišču se je v zadnjih mesecih povečal, kot pričajo podatki tržaške avtonomne pristaniške ustanove za mesec marec ter za prvo trimesečje letošnjega leta. Število ladij, ki so tako v marcu kot v prvem trimesečju priplule ali odplule iz Trsta, se je sicer zmanjšalo v primeri z lanskim marcem in lanskim prvim trimesečjem (skupno je prve tri mesece priplulo ali odplulo 1905 ladij, medtem ko so jih v istem razdobju lani našteli 2.208 -- pri tem je treba poudariti, da se je povečalo število tujih ladij, medtem ko je število italijanskih ladij znatno upadlo), zato pa sta tako vrednost čiste registrske tonaže, kot količina raztovorjenega ali natovorjenega blaga narastli. V primeri z lanskim marcem se je čista registrska tonaža povečala v letošnjem marcu za 9,7 odstotka, podatki za trimesečje pa kažejo na 15-odstotni povišek.

Zanimivejši so podatki za raztovorjeno in natovorjeno blago. V tržaškem pristanišču je tega bilo v marcu za 3.183.557 ton, kar pomeni 146.417 ton ali 4,8 odstotka več kot v istem razdobju lanskega leta. V prvih treh mesecih leta pa so skupno raztovorili z ladij ali natovorili nanje 10.060.913 ton blaga, ali 649.367 ton več kot v prvem trimesečju lanskega leta, kar v odstotkih pomeni +6,9. Levji delež tega blagovnega prometa odpade seveda na nafto, ki jo v tržaškem pristanišču raztovorijo v terminalu SIOT in roma po naftovodu v Nemčijo in Avstrijo. Skupno so iz tankerjev izčrpali v marcu 2.321.523 ton nafte (v istem razdobju lani 2.191.737 ton), v prvem trimesečju pa 7.689.644 (v istem razdobju lani 7.068.393) Znatno je narastel promet z lesom. V prvih treh mesecih so v tržaškem pristanišču raztovorili 20.561 ton lesa, medtem ko so ga v istem razdobju lani 15.718, natovorili na ladje pa 4.003 tone, kar znaša skupno 24.564 ton (lani 17.341 ton).

Najbolj občutene poviške pa avtonomna pristaniška ustanova beleži pri specializiranem prometu, to je pri prometu s kontejnerji. V prvih treh mesecih letos so v tržaški luki vkrcali ali izkrcali 23.821 kontejnerjev (lani 16.362), kar znaša za celih 45,6 odstotka več kot v istem razdobju lani. V kontejnerjih skupno prevažanega blaga je bilo v prvem trimesečju 178.760 ton, kar je za 61,3 odstotka več kot lani. Blago, ki so ga pripeljale ladje ro-ro, je doseglo 61.659 ton (23.495 ton pri izkrcanju in 38.164 ton pri vkrcanju), medtem ko je v istem razdobju lanskega leta doseglo 46.237 ton.

Danes razprava o kadrih v zdravstvu

V dvorani za konference tržaške trgovinske zbornice v Ul. S. Nicolò 5 bo danes ob 10. uri razprava na temo «Usposabljanje zdravstvenih delavcev v luči nove zdravstvene ureditve v državi». Posvet, na katerem bodo nastopili strokovnjaki iz Milana, Pordenona in Trsta, organizira tržaška pokrajinska uprava.

Huda nesreča mladega vespista

V prometni nesreči v Drevoredu D'Annunzio se je včeraj popoldne hudo ponesrečil 16-letni mehanik Paolo Pincin iz Ul. Monte S. Giovanni 10 v Žavljah. Ob sprejemu v bolnišnico so zdravniki ugotovili ponesrečencu domneven zlom lobanjskega dna in številne udarce po glavi, za kar so si pridržali prognozo.

Nesreča se je pripetila ob 15. uri. Pincin, ki se je peljal na vespi 50, je iz še nepojasnjenih razlogov treščil v simco, ki jo je upravljal 57-letni Agostino Devetta iz Ul. Sinico 68.

Svojemu odborniku

BORISU RISMONDU

in njegovi izvoljenki

GABRIJELI KALC

čestita ŠZ Gaja

Danes praznuje 60. rojstni dan

MARIJA MAVER

Ob tem lepem jubileju ji iskreno čestitajo

pevci in odbor

PD France Prešeren

POMAGAJMO ČRNI GORI!

Nujno obvestilo izletnikom za Poljsko

Zaradi nenadnih zapletljajev v zvezi z izletom Primorskega dnevnika na Poljsko, vabimo vse, ki so se vpisali za vse tri skupine, da pridejo na sestanek, ki bo v nedeljo, 6. t.m., ob 10.30 v foyerju Kulturnega doma v Trstu.

Ker bomo morali na tem sestanku sprejeti odločitve, ki bodo obvezne za vse izletnike, prosimo vse prijavljene, da se sestanka zanesljivo udeležijo!

V OKVIRU POIMENOVANJA OPENSKE OSNOVNE ŠOLE

Na Občinah drevi uprizoritev lepljenke o Francetu Bevku

V Prosvetnem domu bodo odprli tudi razstavo risb, ki prikazujejo prizore iz Bevkovih del

V Prosvetnem domu na Občinah bodo drevi uprizorili delo «France Bevk — lepljenka o pisatelju in njegovem delu». Za uprizoritev vlada precejšnje zanimanje tudi izven openskih meja, saj gre za izviren in zanimiv poskus gledališkega pristopa k obravnavanju tega pisatelja v njegovi celovitosti. Za opensko bogato kulturno prosvetno življenje bo drevišnja predstava nova obogatitev in pomemben kulturni dogodek. Pomemben je še zlasti, ker se vokvirja v vrsto kulturnih pobud ob poimenovanju openske osnovne šole po Francetu Bevku. Slovesno poimenovanje bo 26. maja, vendar bodo tudi vse ostale prireditve v maju potekale v znamenju Bevka. Med temi tudi današnja lepljenka, ki jo je pripravilo prosvetno društvo «Tabor». Avtor in režiser je Marko Sosič, ki je dramatiziral in povezal odlomke iz raznih Bevkovih del s pričevanji pisateljevih nekdanjih tovarišev in soborcev. Sosič je tako intervjuval nekatere osebnosti, kot so Marjan Brecelj, Jože Vilfan, Bogomil Gerlanc, Lavo Čermelj in drugi, ter njihove spomine na Bevka zlasti iz medvojnih let, vključil v dramsko dogajanje.

Pri današnji predstavi sodeluje cela vrsta ljudi. Poleg številnih nastopajočih je še vrsta takih, ki so na ta ali oni način, s pripravljanjem odra ali s šivanjem oblek, prispevali svoj delež. Tako je s to gledališko predstavo povezanih okrog 50 ljudi.

V okviru vse Bevkovega proslavljanja bodo danes odprli tudi razstavo risb, ki prikazujejo prizore iz Bevkovih del in ki so jih izdelali učenci raznih šol na podlagi natečaja, ki ga je razpisalo prosvetno društvo Tabor. Natečaj je povsem uspel, odziv je presegel vsa pričakovanja, kar dokazuje, da je v teh dneh veliko otrok seglo po Bevkovih delih.

Koristen vodič za operaterje

Tržaška delegacija italijanske sekcije mednarodne trgovinske zbornice iz Parizа javlja, da je v prodaji praktični vodič za mednarodne trgovske operaterje o tako imenovanih «incoterms». Gre za natančne definicije dvanajstih pogodbenih klavzul, ki opredeljujejo odgovornosti posameznih uvoznikov ter izvoznikov, kot na primer fob, cif, ex work itd. Vodič je v angleščini, stane pa 6.500 lir.

DREVI V KRIŽU

Koncert pevskega zbora iz Trbovelj

V priredbi domačega PD Vesna bo danes zvečer ob 20. uri v kriškem ljudskem domu celovečerni koncert mešanega pevskega zbora in okteta DPD «Svoboda II» iz Trbovelj, to je društva, s katerim so Križani pobrateni, saj skupno sodelujeta že več kot deset let. Današnji celovečerni koncert gostov iz Trbovelj predstavlja lepo priliko za utrditev medsebojnih odnosov, ki jih lahko imamo kot vzgled pri sodelovanju med društvom iz zamejstva ter matično domovino. (st)

Obvestilo za vinogradnike

Tržaška trgovinska zbornica nam je poslala v objavo sledeče obvestilo za vinogradnike. Posamezniki ali kletarske zadruge, ki nameravajo iz pridelanega grozdja pridobiti namizno vino, morajo v smislu člena 17 ministrskega odloka z dne 21.12.1977 predložiti zbornici (pred pridelavo vinskega pridelka) dvojni izvod prijave, v kateri naj navedejo naslednje: geografsko poreklo trt, količino grozdja, namenjenega namiznemu vinu in celovito vinogradniško površino, s katere prihaja to grozdje.

● **Tržaška poštna uprava** sporoča, da se bo ustni izpit za kandidate na natečaju za zasedbo 16 mest «operaterja ULA» — natečaj je bil razpisan 1. junija lani — začeli dne 8 maja na sedežu v Ul. S. Anastasio 8.

ODPRTO PISMO TRŽAŠKE PODŽUPANJE «SLOVENCEM S KRASA»

Nespreten lov na slovenske glasove

Aurelia Gruber Benco, tržaška podžupanja, sicer pa kandidatka Liste za Trst na bližnjih parlamentarnih volitvah, je v zadnji številki «La voce libera» naslovila nekakšno odprto pismo na tržaške Slovence, oziroma, kot sama pravi, na «Slovence tržaškega Krasa, to je na italijanske državljane slovenskega jezika, okrog 25.000 oseb, ki prebivajo okoli mesta in na kraškem pasu, ki ga obdaja».

V svojem pismu dokazuje, da je velika prijateljica Slovencev — z nekim tržaškim Slovencem si je namreč celih dvajset let dopisovala! — in v dokaz neposredni obliki vabi slovenske volivce, naj podprejo Listo za Trst. V «prijateljstvo» priletne gospe do Slovencev smo v našem dnevniku že nekolikokrat izrazili močne dvome, toda po zadnjem pismu ne more biti več dvomov.

Že prvi stavek v pismu, ki smo ga citirali, jasno kaže na odnos, ki ga ima gospa Gruber do Slovencev. Ne samo, da ponavlja svojo staro tezo, po kateri naj bi v mestu sploh ne bilo Slovencev, ampak da ti živijo samo na skrajni periferiji in na Krasu, poleg tega pa še navaja številko 25.000, na katero se tako radi sklicujejo razni drugi «prijatelji», na primer neofašisti in tržaški italijanski dnevnik. Očitno se gospa Gruber sklicuje na izid ljudskega štetja izpred osmih let: takrat, še preden je bil popis izveden, so vse slovenske organizacije popolnoma soglasno izjavile, da ne bodo sprejemale preštevanja tako iz načelnih stališč, kot tudi zaradi načina, kako je bil izveden. Toda gospa podžupanja je v svojem venkem prijateljstvu do Slovencev na to pozabila!

Sicer pa nam gospa Gruber priznava, da Slovenci ne živimo samo na Krasu. V pismu namreč pravi, da obstajajo tudi neki «goriški priveski» (frangie goriziane), nato pa megleno omenja tudi «neko slovensko benečijo (z malimi začetnicami) ter jo postavlja v zvezo s «strumentalizacijo». Če smo jo prav razumeli, naj bi to pomenilo, da Slovencev v Beneciji sploh ni.

Toda nikar ne mislite, da nam gospa podžupanja ni naklonjena. Prav nasprotno! Če se je sama tako zagnala proti osimskim sporazumom, je to storila prav zaradi tega, ker bi industrijska cona na Krasu «zadala smrtni udarec» Slovencem. In tega niti gospa podžupanja, niti njeni kolegi iz Liste za Trst nočejo! Morda pa so tudi vso protislovensko kampanjo «melonarji» sprožili prav z namenom, da bi rešili slovensko manjšino! Samo da so Kraševci tako togi, da tega niso razumeli.

Sedaj pa nam je bila razodeta resnica: samo Gruberca in Cecovini nas bosta rešila propada, samo melonarji so naši pravi prijatelji. Če so danes proti bilingvizmu, če so proti globalni zaščiti, če zanikajo obstoj Slovencev v tržaškem središču in v Beneški Sloveniji, če njihovo glasilo vsak teden izliva golide strupa proti slovenski skupnosti, nas to ne sme premotiti: glasujmo zanje in vsi naši problemi bodo rešeni, in to dokončno! Tudi Hitler je imel pripravljeno dokončno rešitev za Slovence, samo da se vsaj ni izdajal za našega prijatelja. (tm)

NEVSKADANJI PLEN

Ko je ribič Renato Radini iz Ribiškega naselja pri Štivanu skušal izvleči iz globine mrežo, ki jo je bil spustil nedaleč od domačega pristana, je v njej začutil nenavaden odpor. Mreža je bila zelo težka in ribič se je že zbal, da je «ujel» mino, ko je v mreži ugledal nad 5 metrov dolgega morskega psa. Pošast, ki pa se je v mreži zadušila, še preden so jo privlekli na suho, so položili na pomol, kjer si jo je ogledala množica radovednežev.

PREDSTAVNIKI KZ PRI COLONIJU

Pri načrtovanju upoštevati potrebe kmetijskega razvoja

Kmečka zveza bo dostavila deželni upravi dokument o stanju kmetijstva na Tržaškem

Včeraj so se predstavniki Kmečke zveze sestali s podpredsednikom deželnega odbora in deželnim odbornikom za načrtovanje in proračun Colonijem. Predstavništvo Kmečke zveze je vodil predsednik Alfonz Guštin, sestavljali pa so ga še odborniki Mirko Križmančič, Drago Starc, Slavko Štoka, strokovni sodelavec dr. Boris Štrekelj in tajnik Edi Bukavec. Srečanju sta prisostvovala tudi deželna strokovna funkcionarja dr. De Rosa in dr. Divis.

Po pozdravih je predsednik Kmečke zveze Guštin uvodoma poudaril pomen srečanja kot prvega uradnega stika naše strokovne organizacije z deželno upravo po veliki deželni kmečki manifestaciji, ki je bila v Trstu novembra lani. To srečanje je treba tudi zato pojmovati kot važen moment analize in proučitve celotne kmetijske problematike na Tržaškem v tem obdobju in v okviru novih gospodarskih procesov.

Podrobno o stanju kmetijstva na Tržaškem je poročal tajnik KZ Bukavec, ki je deželnim predstavnikom prikazal nujnost izvajanja načel nove kmetijske politike, ki mora sloneti na conskem in sektorialnem načrtovanju ter izrazil potrebo po ustreznem gospodarskem in prostorskem načrtovanju, ki naj zagotovi kmetijstvu nemoten razvoj.

V razpravo so posegli tudi vsi ostali predstavniki Kmečki zveze ter specifično obravnavali probleme posameznih kmetijskih sektorjev, kot so živinoreja, vinogradništvo, cvetličarstvo in vrtnarstvo, ter še posebej poudarili pomen, ki ga mora imeti zadružništvo za razvoj našega kmetijstva. Podčrtali so tudi vlogo, ki jo mora imeti kmetijstvo v okviru novih gospodarskih procesov, ki jih odpirajo osimski sporazumi med Italijo in Jugoslavijo, ter da je treba v te procese kmetijstvo tudi polnopravno vključiti.

Podpredsednik deželnega odbora Coloni je načelno soglašal s predstavniki Kmečke zveze ter poudaril vlogo, ki jo mora imeti kmetijstvo pri ohranjanju nacionalnega teritorija. Ta gospodarski sektor bi se moral ustrezno razvijati tudi v samih kraških rezervatih. Coloni je tudi poudaril vlogo, ki jo bodo morale v razvoju kmetijstva opraviti posamezne zadruge in zadružništvo sploh. Na koncu je povabil predstavnike Kmečke zveze, naj mu čimprej dostavijo dokument o stanju kmetijstva na Tržaškem, ki naj obsega tudi smernice in pobude za razvoj tega sektorja, ker naj bo tudi doprinos k bodočemu deželnemu razvojnemu načrtu. Predstavnikom Kmečke zveze je tu zagotovil, da bo organiziral obisk odbornika za kmetijstvo po kmetijskih objektih na Tržaškem.

E. B.

● **V knjigarni «Utopia»** v Ul. Del Bosco 15 bodo drevi ob 21. uri predstavili knjigo «Sreča in družba» G P. Prandstrallerja. V prisotnosti pisca se bo nato razvila razprava.

GLASBENA MATICA
Trst

V četrtek, 10. maja, ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma

KLAVIRSKI VEČER

v spomin na prof. E. Ambrozeta in J. Lasiča

Nastopili bodo gojenci klavirskega oddelka Glasbene matice.

Vljudno vabljeni!

Koncerti

VERDI

Danes, ob 18. uri drugi koncert Simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije iz Ljubljane. Dirigent Anton Nanut, solistka pianistka Dubravka Tomšič. Na sporedu skladbe Dolarja, Liszta in Lutoslawskega. Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi.

AVDITORIJ

Jutri, ob 11. uri bo že tradicionalni nedeljski koncert. Na sporedu bodo Mozartove skladbe.

• • •

V sredo, 9. maja, bo ob 20.30 nastopila v gledališču Rossetti godba na pihala italijanske vojske. Na sporedu dela Rossinija, Bacha, Ponchiellija, Verdija, Mascagnija, Liszta in drugih.

✝

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi oče

ANTON TRAMPUŽ

Pogreb dragega pokojnika bo danes, 5. maja, ob 13.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev v Zgonik.

Žalujoči: žena Justa, sin Mirko z ženo Olgo, sin Janko ter drugo sorodstvo

Zgonik, Ljubljana, 5. maja 1979

KO JE PODLEGEL SOVRAŽNEMU SVINCU, MU JE BILO KOMAJ 19 LET

Slavnost ob poimenovanju osnovne šole v Šempolaju po Stanku Grudnu

Po odkritju spomenika in slavnostnem govoru Dušana Furlana bogat kulturni program - Pripravljalni odbor je izdal ob tej priliki dragoceno brošuro

«Lepo je, veš, mama, lepo je živeti, toda, za kar sem umrl, bi hotel še enkrat umreti!» Globoka, presunljiva misel je seveda Kajuhova, hkrati pa verno tolmači neuklonljivo navezanost na rodno zemljo, nezlomljivo vero v svobodo tisočev in tisočev padlih v zmagovitem boju proti nacifašističnemu okupatorju. Tudi tistih 27 mladih borcev, ki so jih žrtvovale kraške vasice Šempolaj, Prečnik, Praprot in Trnovca ter se vzorno oddolžile njihovemu trajnemu spominu tako, da so složno sklenile poimenovati šempolajsko osnovno šolo po Stanku Grudnu — najmlajšem med domačimi padlimi.

Strel, kakor so tovariši nazivali Stanka, se je rodil 5. maja 1926 v revni delavski družini. V enajstem letu je postal sirota po materi, razvil pa se je v značajnega, družabnega in bojevitega mladeniča — protifašista. Po službovanju v tržiški ladjedelnici so ga fašisti vključili v posebni bataljon v Aquili, od koder pa je 1943 pobegnil v partizane. Dodeljen je bil edinicam Kosovelove brigade. Nasilna smrt pod sovražnikovimi svinčenkami ga je doletela 10. januarja 1945 v znanem bunkerju v Borštu.

Šempolajci in prebivalci drugih treh omenjenih vasi so po Stanku poimenovali šolo že maja istega leta, vendar so anglo-ameriške šolske oblasti napis odstranile. Kraševci žalitve niso pozabili, vztrajali so vse dotlej, dokler ni rimsko prosvetno ministrstvo z ustreznim zakonskim odlokom lani dovolilo ponovnega, uradnega poimenovanja.

Slovesnost ob poimenovanju bo jutri, 6. maja, ob 15.30. Priložnostnim pozdravom bo sledilo svečano odkritje spomenika, nato bodo na sporedu nastopi šolskih otrok, mešanega pevskega zbora «I. Gruden» iz Nabrežine, Tržaškega partizanskega pevskega zbora in nabrežinske godbe na pihala. Slavnostni govor bo imel Dušan Furlan. Slavje bo pripravljalni odbor zaokrožil z razstavo izdelkov in likovnih stvaritev domačih, nabrežinskih in zgoniških, pa še komenskih šolskih otrok, dopolnil pa s predstavitvijo dragocene, zajetne brošure «Šempolaj 1979 — slovesno poimenovanje šole».

Lično opremljena publikacija vsebuje med drugim življenjepis Stanka Grudna izpod peresa župana Albina Škerka, prispevek Stankovega komandanta, rezervnega polkovnika JLA Vidka Hlaja - Steva «Partizanski lik Stanka Grudna - Strele», odlomek iz povesti Alojza Rebule «Vrnitev», prerez čez delovanje šempolajske osnovne šole od njenega nastanka leta 1849, fotografske posnetke padlih in ustreznih spomenikov v vseh štirih vaseh pričujočega šolskega okoliša in zgodovino tega ožjega kraškega predela.

Daljši sestavek je posvečen nazadnje učiteljevanju pokojnega publicista Janka Furlana iz Mavhinj v Šempolaju. Gre za zaslužnega moža, ki je veliko doprinesel k splošni vzgoji domačinov, saj jih je bodril v zdravem narodnoprotifašističnem duhu. Furlan je vse svoje življenje posvetil boju za narodnostne in socialne pravice ter za kulturni in gospodarski dvig delovnega ljudstva. Zato bi bilo prav, če bi se nanj spomnili ob poimenovanju kake druge okoliške slovenske šole, kakor je v uvodu k brošuri zapisal uredniški odbor. Morebiti bi po njem lahko poimenovali osnovno šolo v Mavhinjah, sicer pa čaka poimenovanje tudi še šole v Cerovljah, Devinu, Štivanu in Slivnem.

(dg)

PD PROSEK - KONTOVEL

vabi na prireditev amaterskega odra «Jaka Štoka» z veseloigro Jake Štoke

«LAŽIZDRAVNIK»

ki bo danes, 5. t.m., ob 20.30 v Kulturnem domu na Proseku

Izkupiček je namenjen potresencem v Črni gori.

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 5. maja
MIRAN

Sonce vzide ob 4.47 in zatone ob 19.16 — Dolžina dneva 14.29 — Luna vzide ob 12.31 in zatone ob 1.44.

Jutri, NEDELJA, 6. maja
JANEZ

Vreme včeraj: najvišja dnevna temperatura 17,4 stopinje, najnižja 7,7, ob 13. uri 17,1 stopinje, zračni tlak 1015 mb. ustaljen, vlaga 20-odstotna, nebo skoraj jasno, veter zahodnik 12 km na uro, morje malo razgibano, temperatura morja 13,9 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 4. maja 1979 se je v Trstu rodilo 6 otrok, umrlo pa je 9 oseb.

RODILI SO SE: Francesco Gemiti, Ingrid Pellis, Stefano Buonfrate, Paola Zanon, Valentina Cozzutto, Manuel Vales.

UMRLI SO: 74-letni Vittorio Bellè, 68-letni Giordano Pertot, 57-letni Sabino Vitrani, 65-letna Giorgia Cekada por. De Mola, 64-letni Rodolfo D'Elia, 64-letna Roma Mattiussi por. Marin, 93-letna Anna Drda por. Puppin, 57-letna Dolores Riosa vd. Vitorelli, 69-letna Celestina Petelin vd. Verc.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Občine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141 - Božje polje; Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef. štev. 732-627.

Odbor za poimenovanje osnovne šole v Škednju po I. Grbcu

priredi

v prostorih PD I. Grbec iz Škednja **jutri, 6. t.m.**

ZABAVNO IGRO

s pričetkom ob 10. uri dopoldne, kulturni program pa se bo začel ob 16. uri.

Nastopajo otroške skupine.

Vljudno vabljeni!

Gledališča

CIKLUS AUDITORIUM

Danes ob 20.30 Il Teatro delle Dieci bo uprizoril Ionescovi deli «La cantatrice calva» in «La lezione». Veljavni so posebni kuponi za red «stalni» in «prosti».

***

Od srede, 9. t.m., La Cooperativa Teatrale Napoli Nuova '77 bo uprizorila «Ammore e Cummedia». Zadnja predstava ciklusa. Veljavni so posebni kuponi za red «stalni» in «prosti».

ROSSETTI

Od petka, 11. t.m., Carlo Goldoni «La donna di garbo» v abonmaju (odrezek 8). Rezervacije pri osrednji blagajni.

Kino

La Cappella Underground Zaprto

Ariston 15.30—22.00 «Il salario della paura». Francisco Rabal, Bruno Cremer. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Ritz 16.00—22.15 «Morti sospette». Režija Jacques Deray. Lino Ventura, Claudine Auger. Barvni film.

Eden 16.30 - 18.20 - 20.10 - 22.15 «Stridulum». Glenn Ford, M. Ferrer, Shelly Winters, Taige Conner. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Grattacielo 16.00—22.15 «Preparate i fazzoletti (ma solo per ridere)». Gerard Depardieu, Carole Laure in Patrick Dewaere. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Excelsior 16.30 «Halloween» (La notte delle streghe). Prepovedan mladini pod 14. letom.

Fenice 15.30—22.00 «Il cacciatore». Robert De Niro. Prepovedan mladini pod 14. letom. Barvni film.

Nazionale 16.30 «Tornando a casa». Jane Fonda, Jon Voyght. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Mignon 16.00—22.00 «Grease». John Travolta, Olivia Newton.

Filodrammatico 15.30—22.00 «Storia del piacere».

Cristallo 16.30 «California suite». Jane Fonda, Alan Alda, Michael Caine. Barvni film.

Moderno 16.30 «L'umanoide». R. Kiel, C. Clery. Barvni film.

Aurora 16.30—22.00 «L'amico sconosciuto». E. Gould. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Capitol 16.30 «Concorde afaire '79». M. Farmer. Barvni film.

Vittorio Veneto 16.30 «La liceale nella classe dei ripetenti». Gloria Guida. Prepovedan mladini pod 14. letom. Barvni film.

Volta (Milje) 16.00 «L'ala o la coscia». Barvni film.

PROSVETNO DRUŠTVO VESNA

prireja danes, 5. t.m., ob 20. uri v kriškem Ljudskem domu celovečerni koncert okteta in mešanega pevskega zbora Svoboda II iz Trbovelj.

VABLJENI!

SPD TABOR — OPČINE

prireja danes, 5. maja, ob 20.30 — jutri, 6. maja, ob 17.00 — v ponedeljek, 7. maja, ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah

MARKO SOSIČ

FRANCE BEVK

Lepljenka o pisatelju in o njegovem delu

S pričevanji so sodelovali njegovi tovariši in soborci

Tehnično vodstvo: Viktor Sosič in Pavel Sosič
Glasbena oprema: Drago Vremec in Igor Simonič
Kostumi: Rossana Jerjan
Asistent režije: Lidija Sosič
Scena in režija: Marko Sosič

MAJENCA 79

in XXIII. občinska razstava domačih vin

5., 6., 7. in 8. maja v Dolini

DANES, 5. maja
— ob 18. uri otvoritev razstave vin in od 20. ure vso noč postavljanje «MAJA»

JUTRI, 6. maja
— ob 15. uri začetek kulturnega programa: koncert godbe na pihala BREG iz Doline, nastop folklorne skupine iz Markovcev pri Ptuju, pevskega zbora BOJAN iz Dornberka ter otroškega zbora osnovnih šol Žavlje - Korošci in «P. Voranc» iz Doline
— ob 19. uri slavnostni prihod «parterjev» in «parterc»; sledi ples z ansamblom DOBRI ZNANCI

PONEDELJEK, 7. maja
— od 20. ure dalje ples z ansamblom SUPERGROUP

TOREK, 8. maja
— ob 18. uri nastop godbe na pihala BREG iz Doline
— ob 19. uri slovesno podiranje «MAJA»

V TORKLI — razstava slikarjev amaterjev iz dolinske občine
V PD V. VODNIK — razstava na temo «Ustvarjalnost mladih v sliki in besedi»

TFS STU LEDI — BENEŠKI BLUMARJI
ŠALEŠKA FOLKLORNA SKUPINA — VELENJE
FOLKLORNA SKUPINA SAVA — KRANJ

SPZ

SREČANJE PRIJATELJEV FOLKLORISTOV

Večer ljudskih plesov in pesmi

TRST — Kulturni dom, danes, 5. maja, ob 20.30
BENEČIJA — Ljesa, jutri, 6. maja, ob 16. uri

Predprodaja vstopnic na sedežu SPZ, Ul. sv. Frančiška 20, danes od 9. do 12. ure ter eno uro pred pričetkom predstave v Kulturnem domu

OB JUGOSLOVANSKEM DNEVU NA ESPOMEGU

Še bolj je treba razvijati odnose v gospodarstvu na obmejnih območjih

Sestanek med predstavniki trgovinske zbornice iz Gorice in gospodarskih zbornic Slovenije in Hrvatske - Jugoslovanski gostje so si popoldne ogledali sejem

Pospeševanje skupnih interesov za hitrejši razvoj gospodarskih odnosov, za razvijanje dolgoročne proizvodne kooperacije, za skupna vlaganja, za širše sodelovanje na področju tehnologije, za raziskovalno dejavnost ter izkoriščanje osnovnih gospodarskih, energetskih in kmetijskih bogastev, tako kot te naloge našteva osimski sporazum, to so osnovne naloge gospodarskih dejavnikov in organizacij v sosednih predelih Jugoslavije in Italije, je bilo poudarjeno na včerajšnjem sestanku med zastopniki trgovinske zbornice v Gorici in gospodarskih zbornic Slovenije in Hrvatske. Sestanek je bil v Gorici, na sedežu trgovinske zbornice, številna jugoslovanska delegacija je prišla v Gorico ob priliki jugoslovanskega dne na sejmu Espomego. Ta sejem si je sicer že dan prej ogledal predsednik gospodarske zbornice Slovenije dr Boris Zidarič. V delegaciji so bili še Stane Rozman, Benjamin Besednjak, ing. Ivo Jelačin, Aljoša Mrak, Danilo Petrinja, Ada Bitenc, Dušan Kompare, Aleksander Lovec in Dimitri Furlan. Poleg teh pa so bili še predstavniki gospodarske zbornice Hrvatske, in sicer podpredsednik Rudolf Kurelič, zatem še Bojan Colarič, Stipan Orčič, Aldo Simper in Nadja Kučič. Prisotna sta bila tudi generalni konzul SFRJ v Trstu Štefan Cigoj in konzul Lucijan Benolič.

Goriško delegacijo je vodil predsednik trgovinske zbornice Delio Lupieri, v njej so bili še odborniki zbornice, zastopnik goriške občine odbornik Jakoncic, goriški prefekt dr. Barrasso, funkcionarji zbornice. Važnost sestanku je dal s svojo prisotnostjo podtajnik v zunanjem ministrstvu posl. Giorgio Santuz, ki ga je spremljal deželni svetovalec Brancati.

V pogovorih med delegacijama je bila poudarjena nujnost širšega sodelovanja med obmejnima področjema. Jugoslovanski zastopniki so omenili temeljite priprave, ki potekajo na njihovi strani v zvezi z izvajanjem osimskih sporazumov za gradnjo mešane industrijske cone na Krasu, kjer bodo morali zgraditi tovarne z visoko tehnologijo, ki bodo zahtevale malo osebja; prav tako bodo morali upoštevati ekološka vprašanja in zgraditi take tovarne, ki ne bodo onesnaževale okolja. Tudi podtajnik Santuz je poudaril važnost, da se mednarodne pogodbe spoštujejo in razvijajo. To je tembolj važno v tem trenutku, ko je mednarodno vzdušje tako napeto.

Precej govora je bilo seveda o obmejnih sporazumih in gospodarskem sodelovanju. Medtem ko je bila Italija pred leti na izgubi v menjavi na osnovi goriškega sporazuma, je sedaj že nekaj let podoba obratna in treba bi bilo to zamenjavo urediti. Prav tako je bil govor o možnostih za enotno ponudbo turističnih paketov med deželami Slovenija - Julijska krajina - Koroška in tudi o možnosti turistične ponudbe obeh Goric. Sodelovanje bo brez dvoma boljše v bodoče, kajti v Novi Gorici so pred kratkim ustanovili gospodarsko zbornico za severno Primorsko.

Jugoslovanski gostje so bili dopoldne sprejeti tudi od predsednika pokrajine prof. Pagure in od goriškega župana De Simona, popoldne so si ogledali sejem. Zvečer pa sta gospodarski zbornici Slovenije in Hrvatske priredili tukajšnjim gospodarstvenikom sprejem na sejmišču Espomego.

Omeniti velja, da je trgovinska zbornica namenila izkupiček včerajšnjega dohodka na sejmu potresencem v Črni gori.

Danes bo na Espomegu dan Madžarske, delegacija iz te države bo prikazala italijansko-madžarsko gospodarsko menjavo.

Nujno obvestilo izletnikom za Poljsko

Zaradi nenadnih zapletljajev v zvezi z izletom Primorskega dnevnika na Poljsko, vabimo vse, ki so se vpisali za vse tri skupine, da pridejo na sestanek, ki bo danes ob 18. uri na sedežu uredništva Primorskega dnevnika v Gorici, Ulica 24. maggio 1.

Ker bomo morali na tem sestanku sprejeti odločitve, ki do obvezne za vse izletnike, prosimo vse prijavljene, da se sestanka zanesljivo udeležijo!

POGOVOR Z ODLIKOVANKO OF PROF. NEŽICO KOCJANČIČ

Če bi se še enkrat rodila ne bi živela drugače, kot sem

Ilegalno delo pod fašizmom, zapor, partizanščina in aktivistično delo, vse to za svobodo in pravice Slovencev v Italiji

Edini letošnji dobitnik priznanja Osvobodilne fronte slovenskega naroda v našem zamejstvu je prof. Nežica Kocjančič iz Gorice. Republiška konferenca SZDL Slovenije ji je to visoko priznanje podelila za njeno delo v osvobodilnem boju in za povojno udejstvovanje v okviru manjšinskih organizacij. Mlajše organizacije ne poznajo zgodbe Nežice Kocjančič, kot jo poznajo tisti, ki so se med vojno in po njej na Goriškem, v Beneški Sloveniji in na Primorskem s tovarišico Janjo (takšno je bilo namreč njeno partizansko ime) premagovali težave in upali v boljši svet. Ne poznajo stisk slovenske univerzitetne študentke pod fašizmom, njene aretacije leta 1940, kasnejše ponovne aretacije ter dveletnega zapora, vse to samo zategadelj, ker se je čutila zavedno Slovenko ter je bila za to pripravljena trpeti tako, kot so za slovenske in napredne ideje po zaporih trpeli in umirali drugi slovenski študentje in izobraženci ter številni zavedni slovenski ljudje s Primorskega.

Ko je pozimi 1943 Nežica Kocjančič prišla iz zapora, je po dveh dneh bivanja v Gorici dobila zvezo in odšla v partizane organizirat upor, partizanske šole in ljudsko oblast in to revolucionarno delo opravljala vse do trenutka, ko je z osvobodilno in zmagovito partizansko vojsko 1. maja prišla v Gorico. Prva leta po vojni je v Gorici opravljala vodilne funkcije v okviru takratnih slovenskih organizacij ter je, kot toliko drugih naših ljudi, doživljala poleg prijetnih dogodkov tudi stiske in razočaranja, ki so bila spremljajoči pojav hitro se menjavajočih povojnih političnih razmer na Goriškem od priključitve k Italiji do kominforma.

Osvobodilna fronta, Slovensko - italijanska antifašistična unija, KP Julijske krajine, Neodvisna socialistična zveza, Demokratična fronta Slovencev, Socialistična fronta Slovencev, razpustitev slovenske politične organizacije ter prehajanje v italijanske napredne stranke; vse to ob vzporedni krepitvi slovenskih kulturnih in manjšinskih organizacij, predhodnik sedanje SKGZ — to so bili le nekateri najbolj značilni mejniki na poti razburkanega političnega življenja naših ljudi in ob njih tudi življenja angažirane slovenske aktivistke tov. Janje, ki so jo v partizanih kar v tečajih naučili delati in živeti za gibanje — in samo zanj, če je bilo potrebno. Tako globoko in tako dosledno, da ji za osebno življenje marsikdaj ni ostalo časa. Kako pa bi ji tudi ostalo, ko je bilo treba opravljati toliko dolžnosti. Naša slavljenka je bila kot tajnik SIAU - UAIS zadolžena za izvedbo prvih političnih in upravnih volitev. Pripraviti je morala kandidatne liste, simbole in programe. Kasneje je bila pri demokratični fronti Slovencev zadolžena za propagando in tisk ter za Beneško Slovenijo. V svojstvu namestnika direktorja «Soče» je skrbela za «linijo» tednika, v Benečiji pa je opravila pionirsko delo z iskanjem kadrov ter pripravo prvega kongresa beneške DFS. Nekaj let je živela več v Benečiji kot doma v Gorici.

«Prejšnji dan sem brskala po fotografijah in našla eno izpred trideset let; posneta je bila 1. maja 1949, na njej pa so udeleženci prvega kongresa DFS v Benečiji. Slika me spominja na hude čase, ki so jih preživljali beneški aktivisti in z njimi tudi mi, ki smo jim prišli pomagat. Nekajkrat so namreč takrat trikoloristi celo streljali na naš avtomobil, kominformovci pa so nam ponoči zeprli cesto z deblom,» je povedala Nežica.

Po teh goriških in beneških izkušnjah, pa se je na vsem lepem odločila dokončati univerzo v Padovi, ki jo je prekinila zaradi aretacij in partizanstva. Manjkalo ji je namreč samo devet izpitov, ki jih je položila v enem letu ter pripravila diplomsko tezo o partizanski liriki. Odšla je učit, stopila je na trdo pot vzgojitelja slovenske mladine in na njej podoživljala vse tiste krivice, ki jih je z začasnim statusom italijanska država toliko časa namenjala slovenskim prosvetnim delavcem.

Skozi njene roke so šle generacije slovenskih dijakov, najprej na gimnaziji, liceju, potem in sedaj pa na nižji srednji šoli. Pozna mladinsko problematiko in zato je hitro našla stik s svojima nekdanjima dijakoma, Rudijem in Igorjem, ki sta jo kot televizijca prišla posnet za Odprto mejo in sta po opravljenem delu prisedla ter se zapletla v pogovor, ki je privedel do ugotovitve, da sedanja mlada generacija v ogromni večini živi tjavdan, se pravi brez ciljev in brez interesov. «Najraje hodi v disko-klub, to pa je, kot da bi se drogirala,» je pristavil Igor.

«Z nami ni bilo tako,» je pristavila Nežica. «Angažiral nas je protifašistični boj, spoznali smo vrednote, za katere smo bili pripravljeni trpeti. Celo to se je dogajalo, da so nam z oltarjev popadali miti, ki smo takrat vanje verovali, pa zaradi tega nismo izgubili smisla življenja.»

Zaskrbljena je zaradi nenačrtnosti v izobraževanju naše mladine in zaradi drugih vrzeli, ki nastajajo v naši skupnosti. Bolezen jo je sicer odtegnila od aktivnega javnega življenja, toda spremlja ga, vsak dan preko raznih časopisov in revij ter pogovorov. Zavzeto utripa z našo manjšino, z dogajanjem v Jugoslaviji in z vsem, kar je resnično naprednega in človeškega v svetu. Kako bi tudi drugače živela, ko pa se je v svojih mladih letih in v prelomnem razdobju zapisala boju za svobodo in napredek primorskega ljudstva, sprva v vrstah okoli tigrovske organizacije, v letu 1941, ko je spoznala Matevža, v osvobodilnem gibanju in po vojni v pogojih demokratičnega boja za uveljavljanje najosnovnejših pravic Slovencev v Italiji.

«Dolga je že ta pot in polna dogajanj. Toda, če bi se še enkrat rodila, bi za gotovo ne živela drugače kot sem,» je še pristavila nekdanja partizanska Janja, dobitnica letošnjega priznanja Osvobodilne fronte slovenskega naroda. (g.v.)

V PRIREDBI PD «BRIŠKI GRIČ»

JUTRI V ŠTEVERJANU MLADINSKI DAN

Zjutraj planinsko-orientacijski pohod, popoldne nastop mladinskih skupin - Drevi prosta zabava

Prosvetarji društva «Briški grič» iz Števerjana si nadejajo, da bodo imeli lepo vreme vsaj danes in jutri. Mraz in dež sta namreč preprečila uresničitev prvega dela tradicionalnega prvomajskega slavja, tako da je bila v prejšnjih dneh odprta le razstava briških vin.

Če bo lepo vreme, torej, bo danes zvečer prosta zabava ob zvokih domačega ansambla «Briški slavček».

Jutri pa bo na sporedu mladinski dan. V dopoldanskih urah (ob 9.00) bo start ekip, ki se bodo udeležile planinsko - orientacijskega pohoda (pravilnik tega smo objavljali na goriški in športni strani).

Popoldanski del sporeda, od 16. ure dalje, pa obsega razne otroške igre ter nastop skupine za ritmično gimnastiko osnovne šole «M. Štrukelj» iz N. Gorice ter ŠZ «Dom» iz Gorice.

Prvomajsko slavje v Števerjanu se bo zaključilo v nedeljo zvečer s plesom in prosto zabavo.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

v sodelovanju s Slovensko prosvetno zvezo in Zvezo slovenske katoliške prosvete

BERTOLT BRECHT

MATI KORAJŽA IN NJENI OTROCI

Prevod **Mile Klopčič**
Scena **Meta Hočevar**
Kostumi **Meta Hočevar in Marija Vidau**
Glasba **Aleksander odopivec**
Dramaturg in lektor **Marko Slodnjak**
Asistent režije **Boris Kobal**
REŽIJA **JOŽE BABIČ**

V sredo, 9. maja, ob 20.30 v gledališču «G. Verdi» v Gorici (goriški abonma)

VABIMO VAS

danes, 5. in jutri, 6. maja na

TABOR SLOVENSKE MLADINE

KI BO V KATOLIŠKEM DOMU V GORICI

DANES ZVEČER: kresovanje in okrogla miza o Slovencih v zamejstvu.

JUTRI: v jutranjih urah zaključni del odbojkarskega turnirja, zvečer kulturni spored in ples.

Domača hrana, izvrstna pijača in zagotovljena zabava.

PO SKUPNI RAZSTAVI V «IL TORCHIO»

Živahno razstavno delovanje mladih Bevčarja in Klanjščka

V galeriji «Il torchio» sta razstavljala, prejšnji mesec, domača slikarja Silvan Bevčar in Vladimir Klanjšček. Gre za samostojno razstavo v dvoje in Klanjšček je tu prevzel med drugim tudi to nalogo, da spremlja mladega slikarja Bevčarja, ki tokrat prvič nastopa z zajetnejšim opusom.

Doslej se je Bevčar parkrat plaho pridružil skupinskim razstavam mladih goriških slikarjev. Oglašal se je izključno z risbo, v tematskem pogledu pa je prevladovala domača, briška pokrajina. Sproščene in svеže so te risbe razodevale pristno občutje narave in napovedovale zanimivo izhodišče za nadaljnji razvoj.

Na tej razstavi so prišle prav tako v poštev risbe, format pa se je povečal in v motivnem pogledu se je slikar opredelil za drevo. Model je kljukasta in grbasta vrba. V povečanj obliki zajeti izrezi omogočajo, da avtor kompozicijo določneje razčleni in odmerja v prostoru. V zaporedju razobešenih slik lahko sproti zasledujemo razvoj interpretacije motiva. Spočetka še «pravljično» drevo se začenja polagoma razvijati v čedalje bolj zverižene kljukaste rogovile. Tako se je iz začetnega «naturalističnega posnetka» Bevčar pomaknil k iskanju novih formalnih rešitev. Risbo samo je učvrstil s pomočjo odločnega, a hkrati prožnega očrtovanja. Senčenje pa že postaja nekakšno ogrodje kompozicije same. Poleg tega je risba omočena v rahli barvni prozornini. Risba in barva sta že nekje na pragu barvne grafike.

Ponekod se Bevčar še pomuja pri odvečnem opisovanju, drugod pa že izstopa težnja po poenostavljanju in sintezi. Bevčar je šele na začetku svoje ustvarjalne poti, njegove prvine pa so take, da si smemo iz njih obetati lep razvoj.

Vladimir Klanjšček pa se zdi, da se tu spoprijema z vprašanji, kakršne smo pri njem zasledili že pred leti ob njegovi samostojni razstavi v Novi Gorici. Takrat je bilo očitno, da se slikar otresa vsakršne gmotnosti. Zamikala ga je površina barvnih ploskev z igrivim segmentom povezanih v mikavno kompozicijo: domača pokrajina se je za trenutek spremenila v magično pokrajino. Bil pa je to le kratek oklepaj. Klanjšček je spoznal, da še ni so dovolj dozoreli problemi, s katerimi se je začel spopadati. Zato se je znova povezal na izkušnjo prejšnjega časa in jo sklenjeno razvijal vse do danes. Tu pa se ponovno povezuje z novogoriško razstavo. Zgleda, da je njegov prijem sedaj povsem utemeljen. Tu je slikar odpravil barvno gmotnost in z njo vsakršno podrejenost predmetnosti. Zagospodovala je barvna vzročnost kot edini dejavnik v odločanju nekega stanja, živ segment samo uokvirja izbrana polja. Tudi barvni toni so to pot drugače uglašeni, tudi ti se ogibljejo vsakemu videzu predmetnosti, se pravi navezanosti na pojavnost. S tem pa treba računati, da se začenja v Klanjščkovem ustvarjanju novo poglavje.

m. r.

NA POBUDO SPZ

V ponedeljek predstavitev «Goriškega letnika»

V razstavni dvorani goriškega avditorija bo v ponedeljek, 7. maja, ob 18. uri predstavitev zadnje, skupne četrte in pete številke «Goriškega letnika», zbornika ki ga izdaja Goriški muzej v Kromberku. Letošnjo številko zbornika, ki preučuje zgodovino Goriške in širšega primorskega prostora, bosta predstavila ravnatelj muzeja Branko Marušič in sodelavec tega muzeja Marijan Brecelj. Ob tej priliki si bo moč tudi nabaviti omenjeni zbornik in ogledati si razstavo ljubljanskega slikarja Jožeta Ciuhe, ki je v teh dneh v razstavni dvorani avditorija. Za predstavitev «Goriškega letnika» bo poskrbela Slovenska prosvetna zveza.

Truplo dr. Gornjaka našli pri Sesljanu

V mrtvašnici splošne bolnišnice v Trstu so včeraj ugotovili istovetnost utopljenca, ki so ga 25. aprila našli v morju pred hotelom Evropa (nekdanji ENALC) pri Sesljanu. Gre za dr. Bogdana Gornjaka, zdravnika v špetrski bolnišnici pri Novi Gorici, ki je 9. marca letos pri Plavah z avtom zapeljal v Sočo. Njegovo ženo in otroka so našli kmalu po nesreči, Gornjaka, ki je vozilo upravljal, pa ne.

Pred dobrim tednom so pred sesljansko obalo našli truplo, ki so ga po sodbi tržaškega italijanskega dnevnika morski tokovi pripeljali od Črnogorskega Primorja, kjer je bil potres. Karabinjerji so truplo fotografirali ter sestavili opis hlač, srajce, kravate in čevljev. Te podatke so posredovali tudi jugoslovanskim obmejnim policijskim organom. Včeraj sta si truplo ogledala sodni zdravnik iz Nove Gorice ter pokojnikov brat ter ugotovila, da gre za Bogdana Gornjaka. Očitno je, da se je Gornjak v prometni nesreči udaril v glavo ter bil ob padcu v vodo že v nezavesti.

Publicizacija zasebnih avtobusnih podjetij

Do konca letošnjega junija naj bi izvedli vse potrebno za podružabljenje dveh preostalih zasebnih avtobusnih družb na Goriškem, t.j. «Isonzo» in «Petruz». Avtobusi teh podjetij prevažajo v glavnem delavce v razne tovarne, ob praznikih služijo pa za izlete. Avtobuse in osebje obeh podjetij naj bi prevzelo pokrajinsko avtobusno podjetje. Pred nekaj dnevi so se zainteresirani pogovarjali o tem vprašanju na pokrajini.

Kino

Gorica

CORSO 17.30—22.00 «Il testimone». A. Sordi in P. Noire. Barvni film.

VERDI 17.15—22.00 «Tavernaradiso». Silvester Stallone. Barvni film.

VITTORIA 17.00—22.00 «Le pornoapprodite nel mirino Black». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 16.30—22.00 «Il giocattolo».

PRINCIPE 17.30—22.00 «Collo d'acciaio».

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Tavasani, Korzo Italia 10, tel. 25-76.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna S. Antonio v Ul. Roma, tel. 40-497.

Razstave

V galeriji avditorija v Ul. Roma v Gorici je odprta ob delovnikih razstava ljubljanskega slikarja Jožeta Ciuhe.

V galeriji «La Bottega» v Ul. Nizza v Gorici je odprta razstava goriškega slikarja Rudolfa Saksida.

Izleti

Prosvetno društvo «Kras» Dol-Poljane priredi 19. maja v sodelovanju s krajevno sekcijo VZPI - ANPI enodnevni avtobusni izlet v Ljubljano, Škofjo Loko, Bled in Begunje. Prijave sprejemajo Alida Devetak na Poljanah, Janko Heric v Dolu in Alojz Legiša v Jamljah.

Razna obvestila

Tržaška radijska postaja bo danes v okviru poročil ob 19. uri oddajala zapis z okrogle mize o gospodarstvu na Goriškem ter o vlogi slovenske narodnostne skupnosti na tem področju.

C.C.I.A.A. - TRGOVINSKA ZBORNICA GORICA

9 ESPOMEGO

MEDNARODNI SEJEM GORICA

OD 28. APRILA DO 6. MAJA 1979

OB PETINDVAJSETLETNICI TABORNIŠKE ORGANIZACIJE

Predhodniki taborništva in njihova vloga pri nas

Takoj po končani vojni so v Sloveniji obnovili Počitniško zvezo

Edini član v Trstu je bil neki Jakob Purhart, bivajoč v Ulici Lorenzo Gilberti 6/II. O njem je zbrala policija informacije, da je bil rojen v Želimljah leta 1862, po poklicu delavec, že dvajset let član veteranskega društva in patriotičnega čustvovanja.

Da so tudi takratni žandarji bili pri zbiranju informacij površni, kaže primer Josipa Pertota, o katerem pravi policija, da je bil rojen v Barkovljah leta 1858, stanujoč v Rojanu — Verniellis št. 445, učitelj, poročen, s sedmimi otroci. Politično ga je policija karakterizirala, da je «di sentimenti liberali nazionali sloveni».

Toda ta Josip Pertot ni bil član Počitniške zveze. Zamenjali so ga z Josipom Pertotom s Kontovela, ki je takrat obiskoval I. letnik goriškega učiteljišča. Na Kontovelu je bil član tudi Ivo Pertot dijak VII. gimnazije v Trstu. Kaže pa, da je misel o Počitniški zvezi prišla na Kontovel in Prosek iz Gorice, kajti Ivan Štrukelj s Proseka 124 je bil dijak I. letnika goriškega učiteljišča in IV. letnik istega učiteljišča je obiskoval tudi član Justin Martelanc. Ivo Bukovec s Proseka 151 je bil sošolec Iva Pertota (VII. gimnazija v Trstu) medtem ko je Julij Luxa obiskoval I. tečaj slovenske trgovske šole v Trstu.

V Nabrežini je bil edini član osmošolec goriške gimnazije Avgust Pertot stanujoč na hišni št. 13.

Prav tako je bil edini član v Bregu Miloš Marc v Borštu na št. 9.

Kot zamejce nas bo zanimalo, da je bilo tudi na Koroškem 17 članov Jugoslovanske dijaške počitniške zveze. Med njimi so bili trije študentje, en učitelj in pet župnikov; med temi pisatelj Franc Ks. Meško, župnik v Mariji na Zili.

Vihar prve svetovne vojne je uničil vse delo Počitniške zveze. Še več, sprožil je tudi široke preiskave z disciplinskimi kaznimi na šolah in celo z uprizarjanjem veleizdajniških procesov, zlasti v Bosni in Hercegovini. V Ljubljani so uprizorili proti glavnim preporodovcem veleizdajniški proces, na katerem so bile izrečene tudi daljše ali krajše zaporne kazni. Med sodnim postopkom pred prizivnim sodiščem v Gradcu je Ivan Endlicher, ki je bil predsednik Jugoslovanske dijaške počitniške zveze, umrl v ječi 6. septembra 1915.

Čim se je vojna vihra polegla, so v Sloveniji obnovili Počitniško zvezo, da po načelu samopomoči omogoči dijakom s potovanji spoznavati domačo deželo. Članski seznam Počitniške zveze je tedaj obsegal 102 naslova iz vsega Primorja, med njimi imena Zorka Jelinčiča, Klementa Juga, Srečka Kosovela, Bogomila Magajne in Mirka Rupla. Primorski študentje v Ljubljani pa so dali pobudo, da se obnovita akademski društvi Adrija v Gorici in Balkan v Trstu. Njima je bila predana tudi pobuda za obnovo Počitniške zveze, ki je delovala kot sekcija akademskega društva Adrija.

Da je bilo treba začeti na novo, dokazuje tudi prva izkaznica, ki je bila izdana za leto 1921 in je vsebovala le 84 naslovov podpornih članov. Omenim le nekatera imena: filozof Josip Kosovel, medicinec Dorče Sardoč, medicinec Jože Vrtovec, jurista Jože Dekleva in Drago Gervais. Seveda je naslednja leta število podpornih članov naraščalo, saj je bila članski izkaznici priložena tudi nabiralna pola z besedilom: «Podpisani se obvezuje dati dijaku, ki se izkaže s potovalno knjižico, brezplačno hrano ali prenočišče». Zelo bi bilo zaželeno, da bi kdo, ki ima slučajno še ohranjeno izkaznico za naslednja leta, jo dal na razpolago Odseku za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v Trstu vsaj za prefotokopiranje.

Počitniška zveza pa je čez nekaj let shirala. Žal nimamo točnejših podatkov o nadaljnjem delovanju, ki bi ga mogli rekonstruirati na osnovi spominov takratnih članov. Vsekakor je pojav «Dijaškega počitniškega društva Viator» v Trstu v letu 1925 dokaz poizkusa nadomestiti počitniško zvezo.

Pohode dijaške mladine na podeželje je omogočilo tudi prirejanje počitniških tečajev. Prvi tečaj (1921) je bil vsekakor v Gorici. Tako tudi naslednji. Šele leta 1924 je bil tečaj na Nanosu (pri Blažonu) leta 1925 v Krnu nad Vrsnim, v avgustu 1927 v Laznah nad Lokvami, medtem ko je bil zadnji tečaj v letu 1928, torej po razpustu vseh društev, v Cvetrežu na Banjški planoti. Sicer pa so bili tudi vsi prejšnji tečaji ilegalni.

Potovanje, izletništvo in prirejanje prosvetnih tečajev pa ni zajemalo le dijaške mladine, temveč je bilo, zlasti izletništvo, široko negovano sploh med prosvetnimi društvi in je posebno med mladinskimi društvi bilo ena glavnih panog društvenega delovanja. Saj je večina mladinskih društev imela tudi svoj turistični odsek (delovali pa sta tudi tržaško in goriško planinsko društvo). **Drago Pahor**

(Konec jutri)

NOVICE Z VALUTNIH TRŽIŠČ

Ovrednotenje španske pesete

V tednu, ki se izteka, smo bili spet priča zanimivim premikom med svetovnimi valutami, v glavnem pa gre za ponovno razvrednotenje japonskega jena ter za podražitev zlata. Vsi ostali premiki niso tako zanimivi, ker slonijo le na manjših nihanjih ali pa zadevajo valute, ki imajo ožjo krajevno veljavo ali pa so le turistično zanimive, kot je primer s peseto.

JAPONSKI JEN se je razvrednotil ta teden za skoraj tri odstotke, tako da znaša njegova borzna cena 3,77 lire, banke pa ga že kupujejo po 3,66 lire. Japonske oblasti so sporočile, da so se valutne rezerve te države zmanjšale v aprilu za 2,71 milijarde dolarjev. Na valutnih tržiščih pa vlada še zmeraj preplah ob novicah o zmanjšanju dobave iranskega petroleja za 24 odst. Po vsem tem so izgledi za japonski izvoz bolj šibki ker se bo še bolj zmanjšala konkurenčnost izdelkov. Za dolar je treba odšteti v Tokiu že 224 jenov.

ZLATO se je podražilo za 2 odstotka in velja zdaj unča že 246 do 247 dolarjev, v Milanu pa kupujejo zlato po 6.700 lir gram. Zaupanje v rumeno kovino je še veliko, povpraševanje živahno, ponudba pa skromna. Tudi na ameriških dražbah prodajajo manj zlata. Povpraševanje po zlatu je posebno živahno na evropskih tržiščih, zlasti na švicarskih in angleških.

Zanimivost tega tedna je ovrednotenje španske pesete za 3 odstotke, do katerega je prišlo zaradi bližnje turistične sezone, ki je za Španijo obetavna. Španska centralna banka je v začetku posegla na tržiščih, potem pa je dopustila ovrednotenje pesete. Kaže, da je ta pojav le trenutnega značaja, saj se tudi Španija srečuje z gospodarskimi težavami, med katerimi je tudi precej visoka inflacija.

BRITANSKI FUNT se je spet okrepil za pol odstotka

Med ostalimi valutami je prišlo le do manjših premikov. Tako se je dolar rahlo okrepil (+0,2 odst.), marka se je ošibila za 0,2 odst., švicarski frank pa za 0,1 odst. Ital. lira se je rahlo razvrednotila (—0,18 odst.) nasproti ostalim valutam, še vedno pa je na prvem mestu v evropskem denarnem sistemu.

NAKUPNA CENA TUJIH VALUT

	NAKUP BANKOVCEV			
	Trst 5. 5.	Celovec 5. 5.	Zürich 5. 5.	Beograd 5. 5.
Ameriški dolar	845.—	13.70	1.73	18.50
Kanadski dolar	720.—	11.95	1.52	15.85
Nemška marka	440.—	725.50	90.75	971.94
Holandski florint	406.—	668.50	83.65	899.34
Belgijski frank	27.—	44.60	5.60	60.07
Danska krona	155.—	258.50	32.60	347.89
Švedska krona	186.50	310.—	39.30	419.76
Norveška krona	157.—	264.50	33.50	358.29
Francoski frank	193.—	314.90	5.60	424.08
Italijanska lira	—	163.—	2.045	2.19
Angleški funt	1752.—	28.31	3.58	38.28
Irski funt	1690.—	—	—	—
Švicarski frank	485.—	803.—	—	1073.04
Avstrijski šiling	60.—	—	12.37	132.30
Japonski jen	3.50	6.—	—	—
Avstralski dolar	880.—	—	1.91	20.05
Španska peseta	12.10	20.40	2.53	—
Portugalski eskudo	17.20	26.—	3.70	—
Jug. dinar mali	39.—	63.—	8.30	—
veliki	39.—	63.—	8.30	—
Grška drahma	21.—	35.—	—	—

VZHODNOEVROPSKE VALUTE V TRSTU 4. 5. 1979

Sovjetski rubelj	195.—
Poljski zlot	7.—
Češka krona	32.—
Madžarski forint	25.—
Romunski lej	26.—
Bolgarski lev	330.—
Turška lira	16.50

3. 5. 1979	Nakup	Prodaja
ZLATO Milan (g)	6.750	6.850
ZLATO London (unča)	dol. 246.25 - 246.75	
SREBRO Milan (kg)	218.000	222.000
PLATINA Milan (g)	11.150	11.550

BNL

BANCA NAZIONALE DEL LAVORO

Lastna sredstva **Banka 576.088 milijonov** **Banka in Sekcije 1.006.835 milijonov** **(od teh 991.835 milijonov vplačanih)**

Dne 27. aprila 1979 se je sestal upravni svet zavoda Banca Nazionale del Lavoro, da preuči bilanco za poslovno leto 1978. Po poročilih glavnega ravnatelja in nadzornega odbora, je upravni svet bilanco odobril.

Po kratkem pregledu perspektiv mednarodnega gospodarskega položaja — ki je bil v letu 1978 še vedno neustaljen in nejasen — se poročilo glavnega ravnatelja med drugim dotika evropskega monetarnega sistema, ki v bistvu pomeni ustaljene in vzajemno usklajene tečaje, kar lahko pomeni, da se bodo dežele z nižjo stopnjo inflacije (npr. Zvezna republika Nemčija) težje branile pred uvoženo inflacijo, medtem ko bodo dežele z višjo stopnjo inflacije relativno laže izvažale določeno mero svoje inflacionistične težnje. Vse to bo, do neke mere seveda, prispevalo k izravnavanju napetosti in k utrjevanju tečajev, pod pogojem, da ne bo uspelo raznim špekulacijam prodreti v razpoke nesoglasij, ki jih povzročajo spori in nerazumevanja, do katerih bi lahko prišlo v notranjosti EGS v zvezi z industrijsko, devizno in kreditno politiko. Kar zadeva slednjo, lahko pričakujemo večjo težnjo, poleg boja proti inflaciji, po podražitvi denarja zaradi manjše učinkovitosti manevriranja z menjavami. Na koncu poročilo omenja, da bi lahko leto 1979 bilo uspešnejše od leta 1978 za tiste države, ki so sposobne voditi tako globalno gospodarsko politiko ne iz dneva v dan in ne preveč popustljivo do zahtev korporativističnih krogov ter pod pogojem, da ne podcenjujemo senco, ki jo mečejo na svetovno gospodarstvo porast cen surovin in energije ter prisotnost nekaterih nerešenih problemov, ki jih sedanja inflacionistična težnja lahko poslabša.

V zvezi z italijanskim gospodarstvom poročilo opusti opis poteka konjunkture kvalificiranim uradnim dokumentom in raje podčrta nekatere aspekte, ki so pobliže zanimali in zanimajo bančno upravljanje, posebno praktično uvedbo «bančnega» sistema, ki je nadkrilil in se istočasno spojil s tradicionalnim sistemom, to se pravi publicistično nadstrukturo, ki se poslužuje zbiranja denarnih razpoložljivosti in to z masivnim in nepretrganim izdajanjem blagajniških zapisov in zakladnih zadolžnic ter uporabo odgovarjajočih razpoložljivosti za finansiranje deficita, kot posledica blagajniških zahtev javnega sektorja. Ta novi «sistem» — ki se pridružuje sistemu poštnega varčevanja, tudi slednji v hitrem in neprenehnem razvoju — deluje v popolni konkurenci, kar zadeva obrestno mero in obdavčenje (oziroma neobdavčenje), z zbiranjem sredstev potom bank, katere so poklicane, med drugim, da neposredno podpirajo javni sektor. To poleg tega indirektno vpliva na spremembo monetarnih in premoženjskih ravnovesij kreditnih zavodov in direktno na delovanje zavodov za posebne kredite.

Kljub negotovosti in kompliciranemu gospodarskemu položaju, tako v državnem kot mednarodnem merilu, so premoženjske in operativne osnove «grupe BNL - Sekcije» dosegle tudi v letu 1978 nadaljnje izboljšave:

— *sredstva, ki jih je zavod BNL zbral,* so presegla 23.584 milijard s poviškom v tem letu za 27 odstotkov. *Računi v lirah bivajočih klientov znašajo 11.405 milijard,* njihov razvoj se ujema (+25 odst.) s srednjim celotnega bančnega sistema. Če upoštevamo še porastek zalog avtonomnih Sekcij za posebni kredit, *je skupna vsota zbranih sredstev «grupe» narasla na 26.771 milijard:* 5.359 milijard več kot 31. decembra 1977;

— *blagajniški krediti* BNL so dosegli 12.977 milijard (+22 odst.) *in so se približali 16.476 milijardam, če upoštevamo celotno «grupo»,* s poviškom nad 2.715 milijard v tem delu.

Če poleg tega upoštevamo še «jamstvena posojila», dosežejo *blagajniški in neblagajniški krediti «grupe» skupno vsoto približno 19.485 milijard,* katerim bi morali dodati še sklade pri bankah in korespondentih iz Italije in tujine, ki so presegli vsoto 1.681 milijard za samo banko.

Skupna bilanca (vštevši račune za obveznosti in riziko ter evidenčne račune) je za BNL dosegla vsoto skoraj 45.797 milijard, medtem ko je za «grupo BNL - Sekcije» presegla 52.302 milijardi.

Rezultati gospodarskega poslovanja v letu 1978 se za BNL strnejo takole: dohodki in dobički 2.157,6 milijarde ter stroški in izgube 2.146,4 milijarde. *Čisti dobiček poslovanja* znaša torej za BNL 11.207 milijonov (10.282 milijonov v letu 1977), potem ko so bili dodeljeni deleži za povečanje «sklada rizikov na posojila» (za približno 94 milijard), kar presega v precejšnji meri kvote, ki so oproščene davčnih dajatev, v dodatek najvišjim zneskom, ki so fiskalno dovoljeni za amortizacijo virov dohodkov; deleži za kritje dozorelih obveznosti do osebja (približno 90 milijard v letu bodisi za odpravnine kot za izplačila predvidena po delovni pogodbi v letu 1979) ter za predvidena fiskalna bremena (približno 25 milijard). Previdnostno so bili tudi dodeljeni deleži za povečanje «sklada a amortizacijo pri udeležbah» in drugih specifičnih skladov.

Gornji *čisti dobiček* je omogočil banki, da je dodelila 5,6 milijarde «rednemu rezervnemu skladu» — ki doseže tako 56,8 milijarde — in razdelila isto dividendo kot v letu 1977. Pri tem je treba upoštevati dejstvo, da banka še ni dobila pričakovanega dovoljenja za povišek glavnice od 60 na 120 milijard, ki je bil odobren aprila 1978.

Če se upošteva še dobičke Sekcij — ki so dodelile odgovarjajočim ekonomskim računom primerne deleže (za več kot 35 milijard) za lastne «sklade rizikov na posojila» — *narase skupni čisti poslovni dobiček za «grupo BNL - Sekcije» od 24,8 milijarde zabeleženih v letu 1977 na 26,9 milijarde v letu 1978.*

Operativna struktura BNL se še nadalje krepi. Inozemska mreža se je med drugim okrepila s spremembo v podružnico predstavništva v Los Angelesu in s skorajšnjim odprtjem predstavništva v Hongkongu, tudi notranja mreža se je razširila v letu 1978 in sicer z odprtjem novih uradov. Nadalje je treba zabeležiti povečano dejavnost v pomožnih bančnih uslugah, predvsem kar zadeva «leasing» in «factoring», ki jih nudi preko povezanih družb; že zelo razširjena uporaba «CARTABNL», ki omogoča bančne dvige tudi z zaprtimi okenci; uvedbo novih elaboracijskih enot za zadostitev večjih potreb, ki so povezane s približno 1.500 «terminali» in neprenehnim razvojem potrebnih informacij — knjigovodskih in drugih.

Vedno več je občutiti prizadevanje za postopno izboljšavo učinkovitosti uslug in organizacijo poslovanja, za izpolnjevanje osebja in ne nazadnje varnostni ukrepi za telesno varnost uslužbencev in elektronskih centrov: varnostni ukrepi — aktivni in pasivni — ki so, čeprav se z njimi stroški znatno zvišajo, neobhodno potrebni.

Glavni ravnatelj se je na koncu toplo zahvalil celotnemu osebju vseh stopenj v Italiji in tujini za njihovo delo, še posebno glavnemu direktorju, vodjem centralnih servisov in vsem odgovornim operaterjem v podružnicah in predstavništvih.

RADIO VELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

10.00 Kinematografski program
12.30 *Check - up: oddaja o zdravstvu*
13.25 Vremenska slika
13.30 *Dnevnik*
16.30 Grosseto: Kolesarstvo
17.00 Risanka
17.15 Kakor Evropa
18.35 Izžrebanje loterije
18.40 Nabožna oddaja
18.50 *Il ballo del sor Cesare: Folklorni plesi in pesmi iz Umbrije*
19.20 *Vesolje 1999* — TV film *Tiranium*, 2. del
20.00 *Dnevnik*
20.40 *Luna Park*, glasbeni program s Pippom Baudom
21.50 Raziskovalci *Jedediah Smith*
22.45 Jazzovski koncert Ob koncu *Dnevnik* in Vremenska slika

Drugi kanal

12.30 Blaskyjeva dekleta — TV film *Antony se zaljubi*
13.00 *Dnevnik 2 — Ob 13. uri*
13.30 *O potrošniških problemih*
14.00 *Odprta šola: Tednik o vzgojnih problemih*
14.30 *Dnevi Evrope*
17.00 Barbapapà, risanke
17.05 *Posebni agent*, TV film *«Dvojna igra»*
18.00 Sobotni program
18.30 Sedem proti sedem
18.55 Izžrebanje loterije
1900 *Dnevnik 2 — Dribbling* Vremenska slika
19.45 *Dnevnik 2 — Odprti studio*
20.40 *William Shakespeare: Kar hočete* Sovjetski bar filn. z gornjim naslovom je režiral Jaroslav Lu s in igrata v njem glavni vlogi Jedik Kuporosov in Saša Vedernikov. Zgodba se odvija med vojno, vendar v filmu ne prikazujejo neposrednih borb, pač pa film razglablja hudeve vojne v daljnem zaledju, na podeželju. V bistvu gl film drobnih dogodkov, drobnih ali bolje rečeno ljudi. Ob koncu *Dnevnik 2 — Zadnje vesti*

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

8.05 Gucio in Cezar — otroška serija
8.15 Glasbena pravljica
8.30 Čarobno sedlo
9.00 Pisani svet
9.35 *Nova vsebina družine*
10.05 *Fronta Polisario*, dok.
10.50 *Pota Poljske*, TV nadalj.
12.05 Televizija brez trebuha
12.45 *625*
15.50 *Poročila*
15.55 *Nogomet: Borac - Budućnost*
17.45 *Kruh mojega otroštva*, mladinski film Shakespearovo delo pripoveduje, kako je nekaj ljudi z nekega dvora pobegnilo v čudovito lep gozd, da bi tu našlo srečo. Delo je pravzaprav metafora človekovih teženj, da bi se otresel zemeljske stvarnosti in pobegnil v prijetno življenje, ki mu ga ustvarja njegova fantazija. Kljub temu pa se mora človek nato vrniti v svojo stvarnost.
19.15 *Naš kraj*
19.30 *TV dnevnik*
20.00 *Unagari - Amico: Pet letnih časov*, TV nadalj.
20.55 Sodobna oprema
21.00 *Dober dan, žalost* — film
22.30 *TV dnevnik*

Koper

19.55 *Nogomet: Borac Budućnost*
19.30 Otroški kotiček
19.50 *Stičišče*
20.00 Risanke
20.15 *TV dnevnik*
20.30 *Zlepa ali zgrda* — film
22.00 *Vaterpolo: Jugoslavija - Italija*
23.00 Pregled programa za prihodnji teden

Zagreb

17.45 Mladinska oddaja
18.45 *Prizori iz družinskega življenja*
20.00 Celovečerni film

ŠVICA

17.55 Policajka — TV film
20.55 Zgodba o vojni — film

TRST A

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00, 18.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 7.45 Pravljica za dobro jutro; 8.05 Radijski trim; 9.05 Pesmi jugoslovanskih avtorjev; 10.05 Z naših koncertnih odrov; 11.00 Čas in družba; 11.35 Mozaik melodij in ritmov; 12.00 Glasba po željah; 13.15 Pa se sliš; 14.10 Dva kraja v šestih slikah, 6 del, 14.40 Dve uri po sobotno; 16.30 Odprimo knjigo pravljic; 16.40 Leitmotiv; 17.05 Mi in glasba: 18.05 «Hotel svobodne menjave»; 18.45 Vera in naš čas.

KOPER

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30 15.30, 16.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.05, 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.32 Hi fi magazine; 9.15 Poje Pete Jacques Band; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je...; 10.15 Poje Dana Valeri 10.40 Glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladih; 11.35 Poslušajmo jih skupaj; 14.00 Plošče 14.45 Kim parade; 15.00 Evergreen; 16.00 Pismo; 16.05 Poslušam, poslušaš; 16.40 Glasbeni notes; 16.45 Jugoton; 17.00 Ob petih popoldne; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Vročih 100 kilovatov; 18.35 Zapojmo in zaigrajmo; 19.33 Glasba; 22.00 Plesna glasba.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00, 7.30 in 8.40 Glasbeno prebujanje; 11.00 Pino Calvi in King Zerand; 11.30 Glasbena oddaja z Mino; 12.10 Taxicon; 12.30 Evropa, Evropa; 13.35 Vse o Braziliji; 14.05 Radijska drama; 14.35 Popevke za mladino; 15.05 Politična tribuna; 15.55 Jaz protagonist; 16.35 Glasba; 17.05 Radio 1; 17.35 Šport; 18.30 Kino; 20.00 Klasična glasba; 21.45 Koncert z ansamblom Roman New Orleans Jazz Band.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.00 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00, 8.45 Nekega drugega dne; 9.32 I misteri di Bologna; 10.12 Preizkušajo se diletanti; 11.00 Glasba za vsakogar; 12.45 Alto gradimento; 15.00 Skrivnostni dnevi glasbe; 15.45 Program z Ginom Bramierijem; 21.00 Koncert.

LJUBLJANA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci!; 8.08 Pionirski tednik; 9.00 Z radiom na poti; 9.45 Turistični napotki; 10.05 Promenadni koncert; 11.05 Zapojmo pesem; 11.20 Svetovna reportaža; 11.40 Domače viže; 12.10 Godala v ritmu, 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Veseli domači napevi; 13.00 Danes ob 13.00; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Kulturna panorama; 15.30 Od melodije do melodije; 16.00 «Vrtiljak»; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Drobne orkestralne skladbe; 18.30 Zgodovinsko desetletje; «Trboveljskega slavčka»; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z dobrimi znanci; 20.00 Sobotni zabavni večer; 21.30 Oddaja za naše izseljence; 23.05 Lirični utrinki.

Branko Babič

LJUDJE IN BOJI NA KOZARI

3.

Pričevanje o vstaji in revoluciji 1941 - 1942

Na čelu sindikalnega gibanja v teh predvojnih letih — 1935 - 1941 — so bili komunisti Pave Radan, Šefktet Maglajlič, Kasim Hadžič* in drugi, ki so uživali velike simpatije zlasti med delavci.

Banjaluška partijska organizacija se je s pravilnim in neumornim delom trdno zasidrala v raznih družbenopolitičnih, kulturnih, športnih in drugih organizacijah ter združenjih. Zlasti je imela čvrste pozicije med študentovsko in srednješolsko mladino ter med delavstvom nasploh. Ta proces zbiranja naprednih sil okrog delavskega gibanja se je posebno krepil in razvil po Titovem prihodu na čelo Komunistične partije Jugoslavije, v obdobju od 1937 do 1941, ko je za demokratizacijo in obrambo dežele pred grozečo nevarnostjo fašistične agresije razvila partija najplodnejše in množično delovanje na vseh področjih družbenopolitičnega življenja v Bosanski krajini, zlasti pa v Banjaluki.

Pomembno množično aktivnost je partija razvijala v delavskem kulturno - prosvetnem društvu «Pelagić». Kulturni nastopi, ki jih je prirejalo to društvo v Banjaluki in po vsej Bosanski krajini, so se spreminjali v množične manifestacije delavstva in vsega demokratičnega prebivalstva. Tedanji buržoazni, k fašizmu usmerjeni oblasti, je bilo društvo «Pelagić» seveda trn v peti. Budno je spremljala njegovo dejavnost in jo skušala omejevati. Naj navedem samo nekaj primerov.

Narodni heroj Kasim Hadžić

Aprila 1940 je društvo «Pelagić» potovalo z vlakom v Drvar, kjer je imelo napovedano kulturno prireditev v delavskem domu. Na majhni železniški postaji Baltine Bare blizu Prijedora pa so orožniki nenadoma vlak ustavili, ga obkolili in skušali preprečiti članom društva «Pelagič», da bi pot nadaljevali v Drvar. «Ven iz vlaka, gospodje komunisti!» so vpili orožniki in grobo nastopali. Nastal je prepir in prerivanje z orožniki. Medtem je nekdo od «pelagićevcev» s postaje sporočil delavcem v Drvar, da ne morejo priti, ker so jih orožniki ustavili in jih ne pustijo naprej. To je bilo dovolj, da se je več kot dva in pol tisoč delavcev iz Drvara zbralo pred policijo in zahtevalo svoboden prihod «Pelagića» v Drvar. Šefu policije tako ni preostalo drugega, kot da pokliče komandanta orožnikov v Banjaluko in mu dobesedno sporoči: «Če danes 'Pelagić' ne pride v Drvar, bo tu izbruhnil upor. Vse mesto je na nogah».

(*) Kasim Hadžić, delavec v banjaluški tobačni tovarni, je bil dolgoletni sindikalni zaupnik in izredno priljubljen med delavci. Leta 1934 je postal član komunistične partije in 1935 že član mestnega komiteja banjaluške partijske organizacije. Bil je med najaktivnejšimi voditelji banjaluške partijske organizacije. V začetku 1941 je bil aretiran in z mnogimi drugimi komunisti poslan v znano koncentracijsko taborišče Ivanjico. Po kapitulaciji stare Jugoslavije je bil med vodilnimi organizatorji oboroženega boja v Bosanski krajini. V Manjaći je vodil vstajo in ko je bil ustanovljen 3. krajiški narodnoosvobodilni partizanski odred, je postal sekretar okrožnega komiteja KP za to območje. Padel je meseca maja 1942 v boju s četniki. Proglašen je bil za narodnega heroja.

NOGOMET

V PRVENSTVU 2. AMATERSKE LIGE

V Dolini se obeta zanimivo srečanje

Brežani bodo skušali podaljšati svojo serijo pozitivnih nastopov

2. AMATERSKA LIGA

Prvenstvo se bliža h koncu. Medtem ko bodo na Goriškem odigrali pare zadnjega kola, bodo jutri na Tržaškem odigrali pare 13. povratnega kola, ki bo, vsaj na papirju, za naše enajsterice precej naporno.

BREG — LIBERTAS

Brežani sprejemajo v goste Libertas, ki je po več tednih zasledovanja z nedeljsko zmago nad Zaulami dohitela Opicino na vrhu lestvice. Razumljivo je, da bodo zaradi tega Tržačani prišli v Dolino s trdnim namenom, da odnesejo obe točki, saj bi le z zmago Libertas zagotovo ohranil prvo mesto na lestvici.

Pozabiti pa ne smemo, da imajo Brežani za seboj serijo osmih pozitivnih nastopov, kar potrjuje odlično formo enajsterice dolinske občine. Breg je namreč v povratnem delu doživel en sam poraz (1:0 proti Giarizzolam). Skupno so Brežani v 12 tekmah povratnega dela osvojili 17 točk, kar je uspelo še eni sami enajsterici, to je prav Libertasu. Zato se obeta jutri na dolinskem pravokotniku res zanimiv dvoboj, v katerem lahko pride do vsakega rezultata.

S. MARCO — ZARJA

Zarjani gredo v goste k enajsterici S. Marca, ki išče dve točki, da bi si matematično zagotovila obstanek v ligi. Zarji pa bi zadostovala ena sama točka, da bi bila matematično na varnem. Zato lahko pričakujemo, da bodo domačini sprožili napadalni sistem igre, medtem ko bo Zarja z obrambno igro skušala priti do zastavljenega cilja, to je do ene točke. Ekipi S. Marca v zadnjih nastopih očitno ne gre najboljše, saj je enajsterica iz Ribiškega naselja v zadnjih petih tekmah izbojevala le tri remije. Prav v zadnjih dveh nastopih pa je poražena zapustila igrišče.

Tudi Zarja v povratnem delu prvenstva ni izpolnila pričakovanj, saj smo zadnjo zmago Bazovcev zabeležili točno pred štirimi meseci (2:0 proti Bregu).

GIARIZZOLE — PRIMOREC

Giarizzole, ki še niso matematično rešene, bodo startale na zmago. Tega se Trebenci dobro zavedajo, vendar si ne delajo skrbi, kajti njim je dovolj že remi, da pridejo do 27. točke, ki pomeni matematično zagotovilo za obstanek v ligi. Sicer pa ne smemo pozabiti, da ostajata še vedno dve tekmi za izboljšanje položaja oz. tudi Aurisina v zadnjih treh nastopih verjetno ne bo osvojila šestih točk.

Kot podatek k temu srečanju naj povemo, da so v prvem delu prvenstva Trebenci premagali Giarizzole z zgovornim 3:0. Tokrat pa bi se Trebenci očitno zadovoljili tudi z neodločenim izidom.

GAJA — OPICINA

Gajevci, ki so že obsojeni na izpad, sprejemajo v goste vodečo Opicino, ki je v zadnjih nastopih jasno pokazala velike pomanjkljivosti. To zgovorno pričajo izidi sami. Po treh zaporednih zmagah v prvih treh tekmah povratnega dela prvenstva je Opicina v nadaljevanju izbojevala šest remijev, dva poraza in eno samo zmago (5:0 proti GMT). Prav to daje upanje navijačem Gaje, ki pa se dobro zavedajo, da bo težko iztrgati Opicini točko.

PRIMORJE — GMT

Čeprav Primorje sprejema v goste enajsterico, ki je matematično že obsojena na izpad, si navijači proseškega kluba ne delajo iluzij. Primorje igra namreč na domačih tleh, kjer v tem prvenstvu še ni zmagalo, saj smo zadnji prvenstveni uspeh Primorja na Proseku zabeležili, ko je ekipa lani igrala še v 1. AL, in je s tesnim 1:0 premagala Muggesano.

Bo torej tudi skromna enajsterica GMT preprečila Primorju prvi prvenstveni uspeh na domačih tleh To bomo zvedeli že danes (saj bo Primorje igralo proti GMT danes popoldne ob 16. uri na Proseku).

Na tej tekmi bo branilec Gabrijel Husu odigral že svojo stoto uradno tekmo.

JUVENTINA — SEVEGLIANO

Za Juventino bo to poslovilni nastop od njenih zvestih navijačev in obenem od druge amaterske lige. Po nedeljskem porazu z Torriano so Štandrežci matematično obsojeni na izpad v 3. AL. Z gostovanjem Sevegliana se torej zaključuje to nesrečno prvenstvo Juventine. Izid zadnjega srečanja ni več sedaj pomemben, ne za Juventino kot tudi ne za Sevegliano, ki nima več možnosti dohiteti vodeče dvojice Italo in Romano. Navijači Juventine pa kljub temu upajo, da bo enajsterica zaključila prvenstvo z zmago. Bodo Štandrežci v poslovilnem nastopu zadovoljili svoje navijače?

3. AMATERSKA LIGA

OP. SUPERCAFFE' — VESNA

Za Vesno se obeta jutri naporno gostovanje. Openska enajsterica je sicer slabo startala, nato pa si je opomogla in prav v zadnjih nastopih je večkrat spravila v zagato vsakega nasprotnika. Razumljivo je, da Op. Supercaffè jutri računa na zmago. Za Križane pa bi ena točka predstavljala že lep uspeh, saj bi s tem Vesna shranila nepremagljivost in istočasno ostala sama na vrhu lestvice.

KRAS — CGS

Po nedeljski prepričljivi zmagi nad Campi Elisi navijači Krasa pričakujejo, da bo kraška enajsterica ponovila ta uspeh. Vsi se namreč zavedajo, da ekipa CGS ne bo lahka ovira, vendar če Kras zaigra kot prejšnjo nedeljo je vse mogoče.

B. R.

MLADOST — SAGRADO

Po nedeljskem zasluženem remiju v Marianu čaka tokrat Mladost izredno težka naloga, saj bo sprejela v goste vodilni Isonzo. V prvem delu prvenstva so Barbanijevi varovanci dosegli prav s temi moštvom svoj najhujši poraz (8:1), zaradi tega bodo naši fantje, kljub moči nasprotnika, startali n. prestižno zmago.

VILLANOVA — SOVODNJE

Sovodnje bodo jutri opravile v Villanovi svoje zadnje gostovanje v tem prvenstvu. Po nedeljskem spodrsljaju doma goriško Azzurro bodo startali tokrat varovanci trenerja Valleja na točko, saj je Villanova res solidna enajsterica. V prvem srečanju s Sovodenjci, pred domačim občinstvom so podlegli Villanovi kar s 4:1.

Lestvica najboljših strelcev 2. amaterske lige

21 golov: *Privileggi (Opicina)*
16 golov: *Botteri (Giarizzole)*
11 golov: *Cicchesse (Rosandra), Clementin (S. Marco)*
10 golov: *Prada (Campanelle), Pugliese (Libertas)*
9 golov: *Brainich (Costalunga), Vidonis (Sovrana), M. Kralj I. in B. Kralj (Primorec)*
8 golov: *Zorzut (Campanelle), Corsi (Libertas), Rustja (Primorje), Visintin in Tosetto (Sovrana)*
7 golov: *Zaccaria (Aurisina), Verch (Opicina)*
6 golov: *Strnad (Breg), D. Tulliani (Costalunga), Bolcich (Gaja), Grezar, Kirchmayer in Tommasi (Rosandra), Zollia (S. Marco), Frandolič (Zarja), Caufieri in Rupini (Zaule).*
5 golov: *Pertot (Aurisina), Dazzara (Breg), Pischianz in Castellano (Campanelle), Sirotich (Costalunga), Gabrielli (Gaja), Zacchigna (Giarizzole), Visintin (Opicina), P. Kralj (Primorec), Olivo (Primorje), De Calo (Sovrana), Frangini (Zaule).*

BOKS

Danes se bo v Kölnu začelo evropsko amatersko boksarsko prvenstvo. Nastopilo bo 150 boksarjev iz 23 držav.

Med najboljšimi boksarji tega prvenstva so letos tudi Jugoslovani.

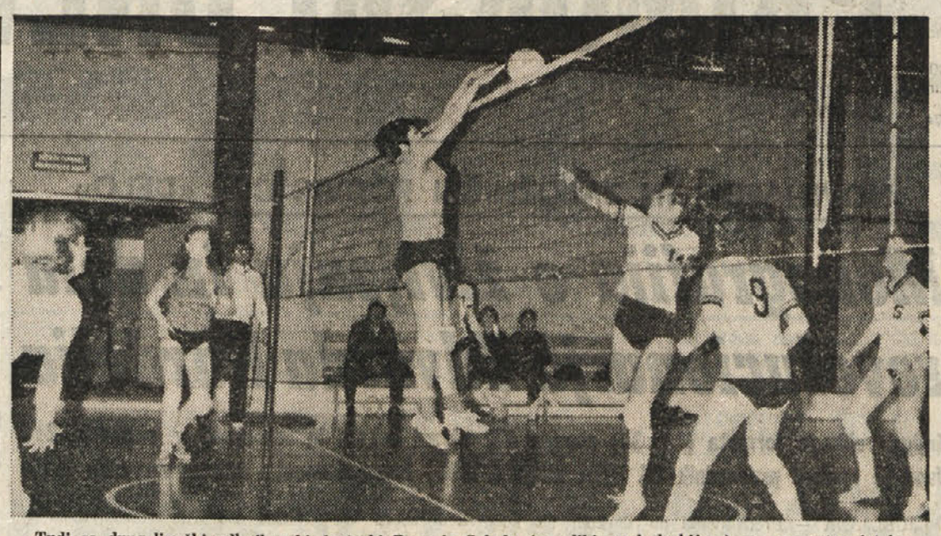

Tudi za drugoligaški odbojkarski šesterki Bora in Sokola (na sliki med derbijem) se prvenstvo izteka

ODBOJKA

V ŽENSKI B LIGI

Sokolu se nudi priložnost

Tudi borovke imajo nekaj možnosti za uspeh - V 3. ŽD derbi med Kontovelom in Sloge

Odbojkarska prvenstva v višjih ligah počasi končujejo. Tretjeligaško prvenstvo je že končano, tako v moški, kot tudi v ženski konkurenci. Drevi bodo končale prvenstveni ples še ženske ekipe v B ligi ter 2. diviziji.

ŽENSKA B LIGA

Za naša dva zastopnika je praktično že vse odločeno. V zadnjem kolu res ni potrebno pričakovati kakih večjih presenečenj, razen če izvzamemo tekmi Libertas Schio - Barribi Brescia ter Mantova - Sokol. Šesterki iz Schia in Mantove imata namreč enako število točk (12) in drevišnji nastop bo odločilen za določitev tretjega zastopnika, ki bo nazadoval iz 2. lige. Po vsej verjetnosti bodo slavile domačinke in tako bo odločil količnik v setih.

Po zadnjem dokaj prepričljivem domačem porazu z Libertasom iz Schia je težko pričakovati, da se bo Sokol poslovil od letošnjega, ne preveč uspešnega prvenstva z zmago in povrhu še v gosteh z ekipo, ki bo igrala še na poslednjo karto pred najhujšim. Po drugi strani pa ne gre prezreti dejstva, da bodo odbojkarice iz Mantove odšle na igrišče pod velikim psihičnim pritiskom, ki lahko v veliki meri vpliva na njihovo igro, kar pa seveda lahko gostje skrbno izkoristijo, saj nimajo kaj izgubiti.

Odbojkarice Bora bodo gostile v zadnjem prvenstvenem nastopu največje presenečenje tega prvenstva, Treviso, ki je kot novinec v tej ligi na odličnem drugem mestu lestvice, z enakim številom točk kot Castelgomberto. Prvo srečanje v Trevisu se je končalo s prepričljivim 3:0 v korist domačink. Zadnji nastopi borovk pa le dopuščajo up, da v Dolini ne bo šlo tako lahko.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Po zadnjem nekoliko nepričakovanem spodrsljaju v Vidmu ima Kontovel drevi lepo priložnost, da se oddolži za zadnji neuspeh v slovenskem derbiju s Hrastom iz Doberdoba. Medtem, ko domačinke nimajo prav nobenih problemov glede izpada, saj so na odličnem tretjem mestu lestvice, je položaj Hrasta vse bolj zaskrbljujoč. V preostalih štirih kolih bo izredno težko izbojevati še potrebno število točk za obstanek, če ostane Hrast v tem derbiju praznih rok. V Gorici je zmagal Kontovel s 3:0.

Neposredni obračun med videmskim Donatellom in Bregom bo obračun dveh šesterk s spodnjega dela lestvice. V Dolini je zmagal Breg po treh setih igre in ima lepe možnosti, da pospravi dve zlata vredni točki tudi v gosteh. Brežanke pa bodo morale zaigrati izredno podjetno in samozavestno, ker bodo edino tako slavile z neposrednim tekmecem za izpad.

2. ŽENSKA DIVIZIJA

Odbojkarice goriške Olympie bodo drevi odigrale zadnjo tekmo z mestnim tekmecem Libertasom. Po vsej verjetnosti nimajo večjih možnosti za uspeh, saj so doma izgubile s tem nasprotnikom s 3:0.

2. MOŠKA DIVIZIJA

Po zadnjem velikem presenečenju ni potrebno posebej poudarjati, da je razpoloženje igralcev Doma na višku. Ker pa bodo imeli tokrat na drugi strani mreže povsem drugačnega nasprotnika (Inter) katerega so že premagali v prvem delu prvenstva, se jim ponuja enkratna priložnost, da dosedanji izkupiček povečajo še za dve točki.

3. ŽENSKA DIVIZIJA

V skupini A bo slovenski derbi med drugima postavama Kontovela in Sloge. Favoritinje so mlade odbojkarice Sloge, ki so že premagale Kontovelke. Zastopnice Brega B pa odhajajo v goste k Solarisu in res nimajo večjih možnosti za zmago. Doslej še nepremagani Bor B pa bo odigral 8. prvenstveno tekmo v ponedeljek z ekipo La Previdente. Brez večjih možnosti za osvojitev izkupička je tudi Kontovel A v neposrednem obračunu z UISP.

G. F.

ODBOJKA

NA MLADINSKIH IGRAH

Goričani na 4. mestu

Včeraj se je v Gorici zaključilo deželno prvenstvo v moški in ženski odbojki v okviru mladinskih iger. Kot smo že včeraj poročali so v kategoriji mladink zmagale dijakinje učiteljišča Anton Martin Slomšek (te se bodo udeležile vsedeželnega prvenstva in ne finalnega dela v Rimu, kot smo včeraj pomotoma zapisali).

Včeraj pa so bili na vrsti moški. V kategoriji nižješolcev so se v deželni finale uvrstili dijaki goriške šole Ivan Trinko. Naši predstavniki pa so tokrat zaigrali dokaj slabo, tako da so se uvrstili na zadnje, to je na četrto mesto.

IZIDI

Videm - Trinko (15:9, 15:5)	2:0
Trst - Pordenon	2:0
Pordenon - Trinko (15:9, 15:11)	2:0
Trst - Videm	2:0

V meddeželni del prvenstva se je torej uvrstila ekipa nižješolcev iz Trsta.

TRINKO: Markočič, Košuta, Perklič, A. Terpin, S. Terpin, Kerpan, Vižintin, Petrič, Križmančič.

R. P.

OBVESTILO

V okviru občinske proslave osvoboditve prirejajo ŠK Kras, PD Rdeča zvezda in taborniki RMV 5. maja, nočni planinsko - orientacijski

POHOD NA TEMATIKO NOB.

Start ob 20. uri na igrišču v Zgoniku. Ekipe lahko sestavlja od tri do pet članov. Vpisnina 5.000 lir na ekipo. Vpisovanje eno uro pred pričetkom tekmovanja.

E. Gergolet (levo) eden najbolj obetajočih veznih igralcev Mladosti

KOŠARKA

V PRVENSTVU 1. DIVIZIJE

KONTOVEL PRED TEŽKO NALOGO

Tudi obe Borovi peterki bosta imeli nevarna nasprotnika

1. DIVIZIJA

Bor B igra danes proti močni ekipi Alabarde, ki spada v ožji krog (skupno z Don Boscom, Servolano in Kontovelom) favoritov za prvenstvo na lestvici. Krečičeva ekipa bo seveda skušala prekrižati račune močnejšim nasprotnikom, ki razpolagajo z nekaterimi igralci, ki so nastopali tudi v prvenstvu C lige.

Tudi Kontovel bo pred težko nalogo: pomeril se bo namreč s Servolano, ki je doslej utrpela le en poraz. Kontovelci bodo po porazu z Don Boscom skušali na vsak način zmagati, saj bi sicer izgubili stik z vrhom lestvice.

Borova A ekipa odhaja drevi v Milje, kjer se bo spoprijela s tamkajšnjim Interjem. Miljčani so v prvenstvu startali z velikimi ambicijami, a so nato krepko razočarali. Kljub temu je domača ekipa, ki jo vodi bivši trener Borove članske ekipe Mari, v današnjem srečanju favorit.

NARAŠČAJNIKI

Poletu se ponuja še zadnja priložnost, da osvoji vsaj en par točk v tem prvenstvu: danes in jutri bo namreč na sporedu zadnje kolo tega prvenstva. Openci sprejemajo v goste ekipo Alabarde, ki trenutno zaseda četrto mesto lestvice. Po dobrih nastopih v zadnjih tekmah bi presenečenje ne bilo izključeno.

Ne glede na izide tega kola pa je obračun za naša predstavnika v tem prvenstvu precej nezadovoljiv. Pred pričetkom prvenstva je bilo namreč pričakovati, da se bosta slovenski ekipi uvrstili na zgornji del lestvice. Nato pa je vrsta okoliščin botrovala k temu, da sta se oba naša predstavnika po petih kolih znašla brez zmage. Kontovel je nato nekoliko popravil svojo uvrstitev, Polet pa je še nadalje obtičal na zadnjem mestu.

PROPAGANDA

Danes bo z derbijem med Borom A in Borom B na sporedu drugo povratno kolo tega prvenstva. Po porazu prve Borove postave proti Alabardi je stanje na vrhu še dokaj zapleteno: za prvo mesto se namreč borijo, poleg dveh omenjenih ekip, še Don Bosco in Inter 1904. V današnjem derbiju je seveda nesporni favorit Bor A, ki je že v prvem delu prvenstva slavil visoko zmago.

Marko

NARAŠČAJNIKI

Kontovel razočaral

Kontovel — Chiadino Porfirio 74:84 (23:40)

KONTOVEL: Vasallo 15, Pupis 8, Milič 12, Čuk 7, Starc, Pertot, Kojanec, Daneu 6, Štoka, Terčon 26.

SODNIK: Brusadin.

Kontovelovi naraščajniki so nas še enkrat razočarali. Na domačem igrišču so namreč izgubili proti nasprotniku, katerega so v prvem srečanju premagali s kar 23 točkami razlike (66:43). Usoden je bil za domačine predvsem prvi polčas. Vsi napori, da bi v drugem polčasu ujeli nasprotnika so bili zaman. Domačini so se še najbolj nevarno približali v 15. minuti, ko so zaostajali še za dve točki (65:63), a poslednjega napora, da bi prehiteli nasprotnika, niso več zmogli.

Tržačani so tako povsem zasluženo osvojili končno zmago. H. L.

1. DIVIZIJA

Don Bosco — Kontovel 111:83 (48:36)

KONTOVEL: Bratuž, Ban 14, Krpan 8, Daneu 16, Lisjak 21, Lukša 16, Benčina 4, Bukavec 4.

SODNIKA: Fegaz in Modolo

Kontovelci so z veliko razliko izgubili proti zelo solidni ekipi Don Bosca, čeprav nastopa z zelo mladimi igralci, imajo ti za sabo že precej izkušenj ter predvajajo zelo hitro in dinamično košarko. Če k temu dodamo še skoraj nezgrešljivost teh igralcev pri metih od daleč, je povsem razumljivo, da niso mogli Kontovelci preprečiti, da bi odnesli celo kožo s tako zahtevnega gostovanja.

Kljub temu so naši fantje igrali zelo požrtvovalno. Premoč domačinov so odlično odbijali vse do 15. minute drugega polčasa, ko so zaostajali le za osem pik (80:72). Do konca pa je našim igralcem zmanjkalo moči. Don Bosco je to slabost Kontovelcev spretno izkoristil in zasluženo zmagal. H. L.

TURNIR CEINER (let. 1966)

Don Bosco — Sokol 90:28 (43:14)

SOKOL: Bandelli 14 (4:7), Žbogar, Grilanc, Devetak 3 (1:3), Pertot 2 (0:2), Busan 5 (1:8), Ušaj 4 (2:5), Kojanec.

SODNIKA: Variola in Tamaro

PM: Sokol 8:25

PON: Ušaj (13) in Devetak (14)

Tekma se je začela nekoliko slabo za Nabrežince, ki pa so se po začetnih negotovosti v drugi četrtini začeli približevati nasprotniku. Tedaj pa sta morala zaradi petih osebnih napak najboljša Sokolova strelca Ušaj in Devetak na klop. Tekme je bilo tedaj konec in zaman je bil trud Bandellija in Busana, da bi se upirala nasprotni ekipi, ki je polnila koš kot za stavo.

Marko

ORIENTACIJSKI POHOD

V ZGONIŠKI OBČINI

Danes nočni POP

Tekmovalci bodo morali reševati vprašanja na tematiko NOB

V okviru občinske proslave osvoboditve prirejajo športni krožek KRAS, PD Rdeča zvezda in Taborniki Rodu modrega vala danes, 5. maja, nočni planinsko - orientacijski pohod na tematiko narodnoosvobodilne borbe. V bistvu spada ta pohod na predvečer proslave in bo po vaseh zgoniške občine.

Ekipe lahko sestavljajo tri do pet članov. Pohod ni samo za člane, temveč se ga lahk udeležijo tudi vsi ostali. Ekipe smejo biti moške, ženske al mešane in pri tem se ne upoštevajo starostne omejitve. Vpisnina je 5.000 lir na ekipo.

Po pohodu bodo organizatorji nudili topel čaj in sendvič. Vpisovanje eno uro pred pričetkom tekmovanja. Po tem roku organizatorji ne sprejemajo morebitnih prijav.

Odhod bo točno ob 20. uri izpred občinske kleti. Poleg že običajnih potrebščin se priporoča tudi svetilka. Obvezna je vsaj ena svetilka na ekipo. Zaradi značilnosti tekmovanja se priporoča dobra obutev in oprema. Pohod bo ob vsakem vremenu.

Prve tri ekipe bodo nagrajene.

ATLETIKA

NA DEŽELNEM TEKMOVANJU

Pučnik in Zudek v Gorici

Na stadionu na Rojcah v Gorici bo danes popoldne in jutri ves dan deželno tekmovanje v atletskih mnogobojih. V osmeroboju za nara ajnike bosta med drugimi nastopila tudi borovec Gorazd Pučnik in atlet Adrie Aleksander Zudek. Posebno visoka uvrstitev se pričakuje od Pučnika, ki naj bi bil letos verjetno med boljšimi tekmovalci v tej težki panogi v naši deželi. V današnjem popoldanskem programu bodo poleg mnogobojcev nastopili tudi razni drugi atleti v posameznih panogah.

10. maja bo v Trstu 12. mednarodno sabljaško tekmovanje za «Trofejo Marzi», na kateremu bodo nastopile reprezentance SZ, Madžarske, Poljske in Italije.

Na mednarodnem vaterpolskem turnirju v Beogradu, veljavnem za svetovni pokal, so dosegli te izide:

Madžarska - Romunija	5:4
ZDA ZRN	4:2
Italija - Bolgarija	10:5

Totocalcio

Avellino - Inter	X	2	
Fiorentina - Ascoli	X		
Vicenza - Juventus	1	X	2
Milan - Bologna	1		
Napoli - Catanzaro	1	X	
Perugia - Lazio	1	X	
Roma - Atalanta	1		
Torino - Verona	1		
Bari - Palermo	X	2	
Genoa - Pescara	1	X	2
Udinese - Monza	1		
Triestina - Reggiana	X		
Chieti - Lucchese	1		

KOLESARSTVO

V JUTRIŠNJEM DNEVU

Adria na treh dirkah

Danes pa bodo Lonjerci nastopili tudi na Bledu

Tri dirke so jutri na sporedu za kolesarje lonjerskega društva Adria. Med amaterji bo Godnič ob 14.30 dirkal na 144 km dolgi progi v Fontanafreddi na dirki za Trofeo Tricolore, kjer bodo nastopali tudi nekateri klubi, ki bodo danes zaključili udeležbo na dirki po Furlaniji - Julijski krajini. Lonjerski kolesar je v zadovoljivi kondiciji in upa na dober uspeh, potem ko je v torek v Brugneri zasedel dobro 22 mesto v ostri konkurenci.

Med juniorji bo Sandro Čok potoval v Gradisco di Sedegliano na 106 km dolgo krožno dirko. Mladi kolesar je stalno na lovu za dobrimi uvrstitvami in upa, da se mu bo končno vendarle «odprlo» in da mu bo uspelo prispeti na cilj med najboljšimi. Start ob 14. uri.

Cikloamaterji pa bodo jutri dirkali na krožni stezi na Colu na 52 km dolgi progi in naporni stezi. Adrio bodo še enkrat zastopali Macarol, Marušič in Ferluga, največje upe pa polagajo domači navijači v zadnja dva, ki sta se na letošnjih prvih dirkah dobro izkazala.

Danes zjutraj pa bo Macarol nastopal na Bledu na krožni dirki, ki jo prireja tamkajšnje društvo okrog jezera. S tem bodo lonjerski kolesarji obnovili vsakoletne stike z slovenskimi cikloamaterji, ki se bodo nato nadaljevali z nastopi na lonjerski dirki 20. maja ter v Kokrici 26. in 27. maja ter nato skozi celo sezono.

R. Pečar

TOTIP

1. —	prvi	1 2
	drugi	X X
2. —	prvi	2 2
	drugi	1 X
3. —	prvi	1 1
	drugi	X 2
4. —	prvi	1 2
	drugi	2 1
5. —	prvi	X 1
	drugi	1 X
6. —	prvi	X X
	drugi	X 2

OBVESTILA

ZSŠDI

poziva vse svoje članice in športnike, da bi z organizacijo nabiralnih akcij prispevali za potresnice v Črni gori. Prispevke sprejemata urada ZSŠDI v Trstu in Gorici.

* * *

ŠZ Bor

vabi vse svoje člane, da prispevajo v sklad za pomoč hudo prizadetemu

prebivalstvu Črne gore.

Denarne prispevke lahko izročijo tudi na sedežu ŠZ Bor, na stadionu «1. maj» v Trstu, v uradnih urah (vsak dan razen sobote in nedelje, od 17.30 do 19.30, ob torkih in četrtkih od 17.00 do 18.15).

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 5. maja 1979

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA
16.00 na Proseku
Primorje - GMT

KADETI
16.00 v Dolini
Breg - Portuale

CICIBANI
17.00 v Miljah
Fortitudo - Breg

* * *

17.00 v Trstu, Čarbola
S. Andrea - Primorje

ODBOJKA

ŽENSKA B LIGA
20.30 v Dolini
Bor - Treviso

* * *

18.00 v Mantovi
Mantova - Sokol

1. ŽENSKA DIVIZIJA
20.00 na Proseku
Kontovel - Hrast

* * *

20.00 v Vidmu
Donatello - Breg

2. ŽENSKA DIVIZIJA
18.00 v Gorici
Libertas Gorica - Olympia

2. MOŠKA DIVIZIJA
19.30 v Trstu
Inter - Dom Gorica

3. ŽENSKA DIVIZIJA
19.15 v Trstu, šola Visintini
UISP - Kontovel A

ATLETIKA

DEŽELNO TEKMOVANJE
10.00 v Gorici, na Rojcah
Nastopata tudi Bor in Adria

KOŠARKA

1. DIVIZIJA
16.30 v Trstu, stadion «1. maj»
Bor B - Alabarda

* * *

18.30 v Škednju
Servolana - Kontovel

* * *

21.00 v Miljah (obč. telovadnica)
Inter Milje - Bor A

NARAŠČAJNIKI
15.00 v Trstu, Istrska ulica
Libertas - Kontovel

PROPAGANDA
15.15 v Dolini
Bor A - Bor B

NAMIZNI TENIS

DEŽELNO PROMOCIJSKO PRVENSTVO
18.00 v Trstu, Ul. Roma
CMM - Bor

* * *

16.00 v Križu
Mladina B - Don Bosco A

* * *

18.00 v Križu
Mladina A - Don Bosco A

PRIJATELJSKO SREČANJE
15.00 v Trstu, stadion «1. maj»
Bor - Sirena

JUTRI

NEDELJA, 6. maja 1979

NAMIZNI TENIS

DEŽELNO PRVENSTVO 3. KAT.
9.00 v Nabrežini
Nastopa tudi Bor

KOŠARKA

NARAŠČAJNIKI
11.00 na Opčinah
Polet - Alabarda

ODBOJKA

3. ŽENSKA DIVIZIJA
11.00 na Proseku
Kontovel B - Sloga B

* * *

11.00 v Trstu, licej Galilei
Solaris - Breg B

KOLESARSTVO

AMATERJI
14.30 v Fontanafreddi
Nastopa tudi Adria

JUNIORJI
14.00 v Gradisci di Sedegliano
Nastopa tudi Adria

CIKLOAMATERJI
9.00 na Colu
Nastopa tudi Adria

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA
16.00 v Štandrežu
Juventina - Sevegliano

* * *

16.00 na Padričah
Gaja - Opicina

* * *

16.00 v Trstu, Ul. Flavia
Giarizzole - Primorec

* * *

16.00 Ribiško naselje
San Marco - Zarja

* * *

16.00 v Dolini
Breg - Libertas

3. AMATERSKA LIGA
16.00 v Križu
Kras - CGS

* * *

10.30 na Opčinah
Opicina Supercaffè - Vesna

* * *

16.00 v Doberdobu
Mladost - Sagrado

* * *

16.00 v Villanovi
Villanova - Sovodnje

NARAŠČAJNIKI
10.00 v San Lorenzu
San Lorenzo - Juventina

* * *

10.00 v Sovodnjah
Sovodnje - Mariano

ZAČETNIKI
9.45 na Proseku
Primorje - Giarizzole

* * *

9.45 pri Domju
Domio - Breg

NAJMLAJŠI
10.00 v Križu
Kras - S. Andrea

* * *

12.30 v Trstu, Campanelle
Chiarbola - Vesna

* * *

8.30 na Proseku
Primorje - Blue Star

ATLETIKA

DEŽELNO TEKMOVANJE V MNOGOBOJIH
9.00 v Gorici, na Rojcah
Nastopata tudi Bor in Adria

POJUTRIŠNJEM

PONEDELJEK, 7. maja 1979

ODBOJKA

3. ŽENSKA DIVIZIJA
19.00 v Trstu, stadion «1. maj»
Bor B - La Previdente

ODBOJKA

V 1. ŽENSKI DIVIZIJI

Brežanke osvojile dragoceno zmago

Breg — Hrast 3:1 (13:15, 15:3, 15:4, 15:12)

BREG: Tonta, Olenik, Stopancich, Slavec, Žerjal, Premolin, Pavletič, Kofol, Korošec.

HRAST: Maria, Suzana in Franka Jarc, Lucia in Loredana Marušič, Luisa in Silvana Gergolet, Lavrenčič.

SODNIK: Bait in Burlini iz Trsta

Brežanke so osvojile zlata vredni točki. Na domačem igrišču so premagale doberdobski Hrast. Ta derbi je bil zelo važen za obe ekipi, ki se borita za obstanek v ligi.

Najbolj borben je bil prvi set, ki se je tudi končal z minimalno razliko, medtem ko so v drugem in tretjem setu Brežanke stalno vodile in zmagale z veliko razliko. Večji odpor Doberdobk smo videli še v zadnjem setu, ko so tudi vodile do 12. točke. Potem pa so se domačinke zbrale in vse nadoknadile. Z lepimi akcijami so si pridobile zadnji set.

Skozi vso tekmo so naša dekleta lepo igrala in so zasluženo osvojila tekmo.

Danes čaka Brežanke važna tekma in sicer v Vidmu proti Donatellu, ki je prav tako na repu lestvice.

MRS

KOLESARSTVO

Belgijec Dejonckeer je osvojil 10. etapo kolesarske dirke po Španiji.

Na skupni lestvici vodi Francoz Levavasseur.

NOGOMET

PRIJATELJSKA TEKMA

Krim — Kras 2:1 (0:0)

KRIM: Kalin, Kerman, Katunc, Brajer, Kiselac (Perne), Lipovšek (Vodopivec), Hribar, Katunc (Salmič), Prosen, Pavlica (Babič) in Pečan.

KRAS: Bogatec (Skupek), Šegina (Černjava), Škabar (Žužič), Verša, Bagon, Verša, Miloš Milič, Blažina, Pahor, Colja.

STRELCI: v 14. min d.p. Brajer (avtogol), v 16. min. d.p. Hribar, v 35. min. d.p. Prosen.

SODNIK: Nitič iz Ljubljane.

KOTI: 11:9. GLEDALCEV: 300.

Pred tednom dni je Kras gostoval v Ljubljani na Rudniku proti tamkajšnji ekipi Krima. Vodstvo Krima je namreč povabilo naše nogometaše, da nastopijo v okviru tamkajšnjega praznika. Kras je na povabilo pristal in s tem še bolj poglobil stike s klubi iz matične domovine. Ob tej priložnosti so bili gostje ojačeni z nekaterimi nogometaši iz drugih klubov; igrali so na travnatem igrišču. Tekma je bila prijateljskega značaja in nismo videli take zagrizenosti kot v prvenstvu; vsekakor pa je tekma zadovoljila mnogoštevilne navijače, ki so se zbrali ob robu igrišča.

Po tekmi sta se vodstvi obeh ekip zbrali na zakuski v restavraciji «Pri Amerikancu» in ob pristni kapljici izrazili željo, da bi postala v prihodnosti taka srečanja med obema kluboma tradicionalna.

S. Z.

POMAGAJMO ČRNI GORI!

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije)
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 57 23
Naročnina
Mesečno 3.500 lir — vnaprej plačana celotna 32.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 48.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 3,50 din, ob nedeljah 4,00 din, za zasebnike mesečno 50,00, letno 500,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 65,00, letno 650,00 din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 18.800 lir. Finančni 700, legalni 600, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 150 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 14%. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Stran 6 5. maja 1979 Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

NABIRALNA AKCIJA ZA POMOČ ČRNI GORI

Včeraj smo zbrali še 4 milijone lir

Nadaljuje se nabiralna akcija za pomoč prizadetemu prebivalstvu Črne gore. Včeraj smo zbrali več kot 4 milijone lir in tako je skupni znesek presegel 106 milijonov lir.

Objavljamo štirinajsti seznam darovalcev:

Zbrano v tržaškem uredništvu Primorskega dnevnika: Darjo Lovriha 20.000, družini Lupinc - Devetak 20.000, Marija in Emilio Cherin 6.500, Emilija Nabergoj 10.000, Karlo in Dora Lorenzi 10.000, Romano Čok (Opčine 35) 10.000, Ivana Kalc (Gropada 79) 10.000, Stelio Cecchetti z družino 10.000, Josip Grilanc 5.000, Albino in Tončka Žvab 10.000 lir.

Ob 34. obletnici smrti sina Karla in ob 2. obletnici smrti svakinje Štefanije daruje Kristina Križmančič 20.000 lir. Ob drugi obletnici smrti mame Štefanije in ob 35-letnici smrti brata Željka darujeta Sonja in Stana 20.000 lir. V spomin na očeta Nadje Pertot darujejo razrednik in sošolci III. B razreda šole Igo Gruden 40.000 lir. **Skupno: 191.500 lir.**

Zbrano v Tržaški knjigarni: Kristina in Danilo Justin 20.000, Živa Gruden 18.000, Dušan Udovič 18.000, Tatjana Čuk 15.000, Majda Štubelj 13.000, A. Dembitzer 10.000, Cilka in Miro Kjuder 20.000, Bruno Bologna 5.000, Miro Žiberna 10.000, Peter Ferluga 10.000, Andrej Starc in družina Brischia 15.000 lir. **Skupno: 154.000 lir.**

Nakazano na tekoči račun št. 2409/74 pri Tržaški kreditni banki: Feltrificio Veneto SpA 1.000.000, Gospodarska zadruga v Bazovici 100.000, Erika in Mira Fonda 50.000, Malalan & Bencina 150.000, družina Gantar 50.000 lir. **Skupno 1.350.000 lir.**

Uslužbenci Centralspeda Trst in Gorica: 295.000 lir.

Zbrano pri Fernetičih: Rado Komar 10.000, Angelo Barani 10.000, Luigi Gregoretti 10.000, Luigi Cattaneo 10.000, Giuseppe Renzi 2.000, Maria Komar 2.000, Maria Kokošar 5.000, Salvatore Bardaro 3.000, Antonia Zlobec 50.000, Giuseppe Comari 10.000, Francesco Komar 10.000, calzature «Igor» 20.000, autoriforniture «Plisco» 10.000, Carlo Coslovich 5.000, Guido Trani 10.000, Carlo Komar 10.000, Ettore Canciani 5.000, Rezi Kutin 10.000, družina Sossai 2.500, Zita in Albino Gomizelj 50.000, Walter Gomizelj 10.000, družina Roberti 10.000, Ettore Vona 5.000, Ivo Kutin 20.000, camping «Excelsior» 20.000 ter Alma in Mario Specar (Via Scorcola) 10.000 lir. **Skupno: 319.500 lir.**

NABIRALNA AKCIJA ZSŠDI

ŠD Primorec (Trebče), izkupiček tekme Primorec - Gaja, 29. 4. 1979 — 178.000 lir.

NABIRALNA AKCIJA SLOVENSKE PROSVETNE ZVEZE

PD Slavec - Ricmanje: Zdravko Žuljan 10.000, Albin Petaros 5.000, Pepi Petaros 10.000, Stanko Mohorovič 10.000, Dario Mohorovič 10.000, Dala Pregarc 2.000, Edvin Komar 5.000, Fabio Kuret 10.000, Erminjo Kuret 10.000, Giovanni Ivaldi 6.000, Erminja Kuret 5.000, Hrvatič in Gobo 15.000, Rino Kuret 5.000, Nini Kuret 10.000, Valerja Pregarc 5.000, Oskar Švara 5.000, Ivan Pregarc 5.000, Peter Fabris 10.000, Edvin Sancin 10.000, Jože Kocjančič 5.000, Silvio Favretto 5.000, Milan Berdon 5.000, Mario Ota 10.000, Edoardo Pregarc 10.000, Sergio Pregarc 5.000, Castelli 1.000, Buzzai 5.000, Marija Zudič (146), Milan Grdina 10.000, družina Bajec 5.000, Valter Romano 10.000, Zora Zvara 1.500, Dušan Gulič 10.000, Olga Demark 10.000, Anton Kuret 10.000, Elda Petaros 5.000, Zanein 3.000, Sergij Gardelič 10.000, Mariza Berdon 10.000, Izidor Berdon 20.000, družina Žuljan 5.000, Karel Kjuder 30.000, gostilna Zdenka 20.000, Bernarda Kuret 5.000, Bazilij Hrvatič 10.000, Marko in Karmen Hrvatič 4.000, Milka Hrvatič 10.000, družina Žuljan 5.000, Vanda Berdon 10.000, Flavja Krasna 5.000, Milka Kuret (7) 15.000, Boris in Darinka Zafran (77) 20.000, Silvester Komar (70) 10.000, Sergij in Cvetka Vatovac (72) 20.000, Pino Blažič (78/A) 10.000, Marjo Blažič (143) 10.000, Bruno Kuret (76) 20.000, Cilka Petaros (74) 15.000, družina Felicjan (80) 10.000, Josipina Blažič (142) 3.000, Igor Žerjal (98) 10.000, Slava E. Komari (89) 1.500, Marjo Komar (90) 1.000, Zofija Paoli (76) 5.000, Stana Žuljan (131) 2.000, Just Hrvatič 10.000, Enij Kuret (14) 20.000, družini Kuret - Palčič (13) 10.000, Marija Hrvatič (12) 10.000, Josip Deponte (11) 10.000, Santina Kuret (9) 7.000, Ivan Santin (25) 5.000, Cirila Berdon (142) 2.000, družina Slapnik (15) 10.000, Maria Derganc (Log 1) 5.000, Armando Corbatti (Log 2/A) 5.000, Pepca Žuljan (4) 5.000, Danilo Pregarc (5) 10.000, Ilario Didonato (168) 10.000, družina Bancovich (32) 5.000, Mario Žuljan (98) 5.000, Mario Benbič (31) 5.000, Ivan Benbič (31) 5.000, Mario Rokina (30) 2.000, Luciano Zoncapè (30) 5.000, Dora Bortole (186) 5.000, Anna Hrvatič (3) 5.000, Alberto Slapnik (2) 10.000, Milan Coretti (49) 10.000, Giulio Corbatti (39) 5.000, Vladi Braini (27) 5.000, Giorgio Micatovich (20) 10.000, družina Coretti (16) 10.000, Milan Coretti (17) 2.000, Mario Rolando (21) 5.000, Giorgio Novacco (10) 2.000, družina Vouk (13) 20.000, Pepi Žuljan (11) 1.000, Felice Ghergoni (41) 1.000, Lucas Coretti (41) 10.000, Berto Derganc (74), 10.000, Silvano Dobrila (85) 10.000, Adriano Dobrila (86) 3.000, Anna Hrvatič (14) 5.000, Anna Kuret (15) 10.000, Angelo Marzucchelli (15/A) 5.000, družina Mattietti (13) 10.000 in Ernesto Giuliani 10.000 lir. **Skupno: 870.000 lir.**

PD France Prešeren - Boljunec: Dorka Vodopivec (307) 10.000, Livija in Danilo Žerjal (305) 10.000, Berto in Magda Žerjal (400) 10.000, Anuška in Enjo Čah (263) 10.000, Draga Čok (36) 10.000, Stano in Valerija Žerjal (110) 15.000, Mariza Pozzobon (Ricmanje 49) 10.000, Ivan Pouh (Boljunec 197) 10.000, Valentin Žerjal (145) 10.000, Bruno Žerjal (297) 15.000, Karmelo Maver (403) 15.000, Srečko in Marija Žerjal (Lakotišče 301) 20.000, Draga Ota (Boljunec 21) 10.000, Silvester in Angela Žerjal (135) 10.000, družina Ota (77) 30.000, Branka in Viktor Vodopivec (384) 10.000, Dušan Žerjal (Dolina 346) 5.000, Marjo Kozina z družino (Boljunec 156) 10.000, Dea in Davorin Sancin (307) 10.000, Silvester Zobec (3) 30.000, Roža Baruca (184) 5.000, Marija Kozina (313) 10.000, Izidor Zobec (235) 5.000, Anton Montagna (70) 10.000, Duiljo Štranj (Dolina 271) 5.000, Šervul Zobec (Boljunec 31) 10.000, Sonja Polh (389) 10.000, mesnica Grdina (371) 20.000, Jože Bolčič (382) 10.000, Vida in Angel Pečenik (260) 10.000, Danilo Starec (375) 5.000, Guerino Benčič (393) 30.000, družini Tomini in Žerjal (256) 10.000, Irma Maver (288) 5.000, Laura in Klavdij Kofol z družino (414) 20.000, Rika in Milan Kuret (269) 20.000, Draga in Pepi Ota (170) 10.000, Fabijan Bonano (377) 10.000, Meri in Pepi Salvi (313) 10.000, družina Žerjal (211) 10.000, Karlina in Marjo Montagna (86) 10.000, Mira Maver (254) 10.000, Slavica Maver (254) 10.000, Branimir Žerjal (41) 10.000, družina Čurman (60) 5.000, Germano Slavec (318) 10.000, Benedikt Žerjal (294) 10.000, Lojza Kuret (52) 5.000, Anton Glavina (273) 10.000, družina Gregori (445) 30.000, Ida in Edvin Žerjal (333) 10.000, Livija in Drago Ota (21) 10.000, Tatjana in Klavdijo Maver (422) 10.000, Nada Žerjal (106) 5.000, Roza Družina (106) 5.000, Marija Čurman (192) 5.000, Anton Štranj (358) 5.000, Ivan Zobec (403) 10.000, Boris Bandi (307) 10.000, Marjo Cergol (145) 3.000, Vesel in Marija Sancin (62) 10.000, Beta in Stana (318) 10.000, Aldo in Miranda Zobec (117) 10.000, Justina Zobec (117) 5.000, Zdravko Žerjal (137) 10.000, Bruna Steržaj (407) 5.000, Milena Žerjal (384) 10.000, družina Kozina (412) 10.000, družina Petaros (212) 5.000, Olga Zobec (274) 10.000 lir ter na proslavi 25. in 27. aprila je bilo zbrano v Boljuncu 162.000 lir. **Skupno: 915.000 lir** (Akcija je še v teku.)

Včeraj smo zbrali: 4.273.000 lir
Prejšnji znesek: 102.090.730 lir in 4.940 ND
SKUPNO: 106.363.730 lir in 4.940 ND

NOVINARSKI IN ZALOŽNIŠKI PODVIG ČGP «DELO»

Monografija o življenju in delu revolucionarja Edvarda Kardelja

Knjiga velikega formata (23 x 30) obsega 422 strani teksta in fotografij v razmerju 2:3
Uvod je napisal predsednik RK SZDL Mitja Ribičič - Poleg slovenske tudi srbohrvaška izdaja

LJUBLJANA — Predstavniki novinarskih in založniških temeljnih organizacij združenega dela ČGP «Delo» in založniške hiše «Globus» iz Zagreba so včeraj na tiskovni konferenci v prostorih uredništva «Dela» predstavili zastopnikom sredstev javnega obveščenja pravkar izšlo monografijo o Edvardu Kardelju, ki je sad skupnih prizadevanj vseh temeljnih organizacij združenega dela ČGP «Delo» in večjega števila zunanjih sodelavcev.

Zamisel o izdaji take monografije se je — kot je poudaril na tiskovni konferenci glavni urednik ČGP «Delo» Jak Koprivc — izoblikovala na komemorativnih sejah ob smrti Edvarda Kardelja. Priprave zanjo so stekle že sredi marca in čeprav gre za realizacijo tako z novinarske kot založniške strani izjemno težavnega projekta, je bilo vse delo od začetnih zasnov pa do izida monografije opravljeno v dobrih tridesetih dneh, kar predstavlja za slovensko založništvo nedvomno izreden dosežek. Monografija obsega namreč kar 422 strani oziroma 27 tiskovnih pol velikega formata (23×30).

Tako tekstovni kot fotografski del monografije (v medsebojnem razmerju 2:3), ki tečeta vzporedno, skušata hkrati prikazati življenje in vlogo Edvarda Kardelja v posameznih obdobjih s posebnim poudarkom na kontinuiteti njegove revolucionarne vizionarske teoretične misli. Pri zbiranju fotografskega gradiva so uredniki poleg domače dokumentacije uporabljali tudi fotografsko zbirko družine Edvarda Kardelja, kabineta predsednika republike, Tanjuga, dokumentacije glavnih republiških časopisov in družbenopolitičnih organov, arhive jugoslovanskih muzejev kot tudi fotografije, ki jih hranijo posamezniki.

Uvod je napisal predsednik RK SZDL Mitja Ribičič, sama monografija pa je razdeljena na 16 poglavij. Prva poglavja kronološko zasledujejo Kardeljevo pot od mladosti, prvih let, dela pri obnovi partije, odhoda v Moskovo in dela v Moskvi do vrnitve v domovino, od obdobja Speransa in njegovega «Razvoja slovenskega narodnostnega vprašanja» pa do dela v reorganizirani partiji do vključno 5. državne konference KPJ.

Naslednja poglavja so posvečena vlogi Edvarda Kardelja v letih NOB s poudarkom njegovemu prispevku pri graditvi novih organov oblasti in mednarodni politiki. Obsegajo torej čas od izbruha vojne do ustanovitve OF in dni v užiški republiki ter vzhodni Bosni, od bivanja v ilegalni Ljubljani do kapitulacije Italije s posebnim poudarkom na kočevskem zboru vse do odhoda v glavni štab in drugega zasedanja AVNOJ ter leto 1944 (Drvar, Vis, Beograd s potovanji v Italijo in v Moskvo).

V drugem delu monografije zajemajo posamezna poglavja obdobje po letu 1945 in so bolj tematska. Zadnja poglavja se zato nanašajo na uveljavljanje nove Jugoslavije v svetu, na mirovna pogajanja, na obdobje informbiroja, izgradnjo nove oblasti, sistem neposredne demokracije, obdobje do vključno 7. kongresa ZKJ, na vprašanja kulture ter problemov socialistične politike v kmetijstvu, na začetke samoupravljanja, na mesto Kardelja v mednarodnem delavskem gibanju, na ustavne spremembe, ekonomske in politične odnose v samoupravni socialistični družbi, na smeri razvoja političnega sistema samoupravljanja ter na vlogo Edvarda Kardelja pri utemeljevanju politike in gibanja neuvrščenosti.

Smrti Edvarda Kardelja so se snovalci monografije dotaknili le bežno, pietetno.

Posamezna poglavja vsebujejo tri elemente: krajši uvodni del, ki osvetli časovno in tematsko obdobje in delo Kardelja, citate iz takratnih Kardeljevih del in citate iz del sodobnikov in soborcev Edvarda Kardelja.

V izbor so vključene tudi izjave in pisanje tujih državnikov in novinarjev o Edvardu Kardelju.

Pred nami je tako monumentalna izdaja, ki so ji njeni snovalci sicer dali skromen podnaslov «skica za monografijo», ki pa se lahko nanaša samo na način novinarskega pristopa k njenemu oblikovanju, nikakor pa ne na sam končni rezultat, ki predstavlja izjemen knjižni, pa tudi kulturni dogodek.

Monografija je bila natisnjena v 10.000 izvodih v slovenščini, že čez nekaj dni pa bo na trgu tudi srbohrvaška izdaja v 20.000 izvodih. (ik)

VČERAJ PONOČI MED ANZIOM IN RIMOM

Neznanci ubili v cestni zasedi gledališkega igralca Maria Piava

Vzroki umora še neznani - Preiskovalci skušajo ugotoviti, kje je igralec preživel večer

RIM — Neznanci so včeraj ponoči ubili na Ardeatinski cesti pri Anziu gledališkega igralca Maria Piava, ki je znan ljubiteljem «spodtikljivega časopisja» kot bivši «zaročenec» pevke in igralke Milve.

Po prvih ugotovitvah preiskovalcev je igralca zadelo pet strelov kalibra 7,65; izgubil je nadzorstvo nad svojim taunusom in trčil v električni drog. Točne vzroke smrti bodo ugotovili danes med obdukcijo v mrtvašnici v Anziu. Karabinerji skušajo sedaj ugotoviti, kje je bil igralec pred tragično zasedo; prepričani so, da je preživel večer v kakem nočnem lokalu ali gostilni. V zadnjem obdobju je Piave živel sam v Rimu, skoraj ni imel prijateljev, da bo težko ugotoviti vzroke zasede; morda se je s kom sporekel, morda so bili streli celo namenjeni komu drugemu. Do sedaj je stopila v stik s karabinerji le bivša igralčeva žena, ki ni povedala preiskovalcem nič novega, saj sta bila ločena in ne pozna sedanjih Piaveje-vih prijateljev.

Mario Piave se je rodil leta 1939 v Grumellu pri Bergamu, širšemu krogu bralcev je postal znan od leta 1970, ko je sodeloval skupaj z Milvo v recitalu «Pesmi o ljubezni in svobodi». Kasneje je nastopal v manj pomembnih gledaliških vlogah. Časopisje je o njem precej pisalo, ko je igralec poskusil samomor, potem ko se je razšel z Milvo. Sedem dni je bil v kritičnem stanju, da so mu rimski zdravniki le s težavo rešili življenje. Leta 1977 se je poročil z Egle Guardino, a zakon se je kljub rojstvu hčerke Giulie razdrl, od takrat se ni časopisje več ukvarjalo z njim.

Sodeloval je tudi v dveh filmih Umberta Lenzija: «Milan sovraži — Policija ne more streljati» in «Maščevalec iziva mesto». Gledali smo ga tudi v televizijski igri «Pištola na prodaj», čez nekaj dni ga bomo videli na malem ekranu v vlogi polkovnika Mancinija v televizijskem delu «Dediščina opatinje». S tem se bo italijanska televizija čisto po naključju spomnila na Maria Piave, igralca s težkimi življenjskimi izkušnjami, ki mu ni bila usoda naklonjena in je vedno ostal v senci italijanskega gledališkega dogajanja. (voc)

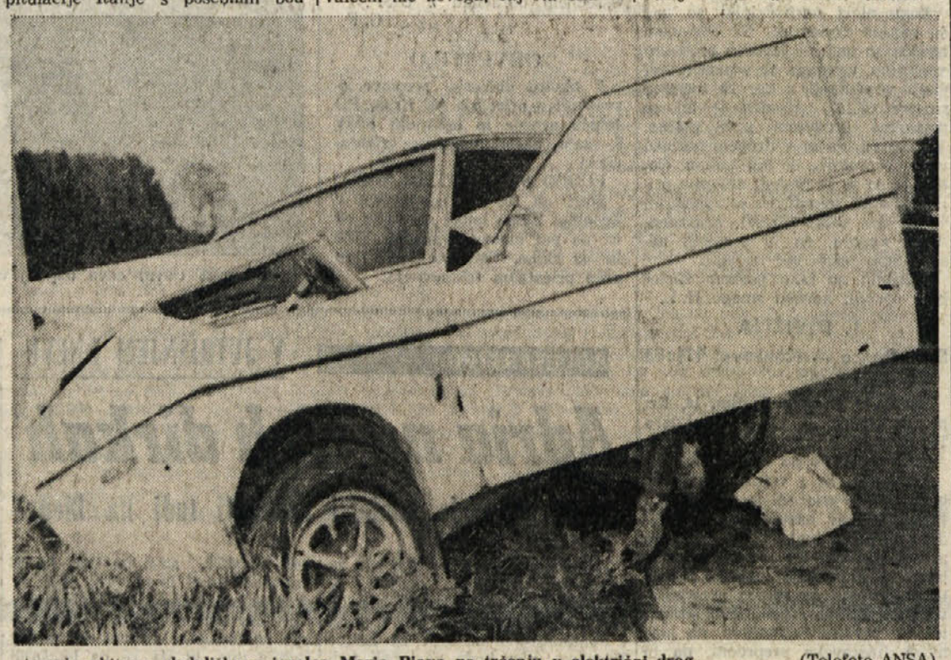

Truplo ubitega gledališkega igralca Maria Piava po trčenju v električni drog (Telefoto ANSA)

BENEŠKI DNEVNIK

Prvomajski praznik v Roddi

ČEDAD — Člani mladinske sekcije KPI iz Podbonesca so priredili ob priliki prvomajskega praznika srečanje v Roddi, ki se ga je udeležilo veliko mladih in simpatizerjev partije. Na prazniku je sodeloval tudi pevski zbor «Rečan» iz Ljes, ki je pod vodstvom Antonia Qualizze zapel nekaj slovenskih in eno furlansko pesem.

Prisotne je najprej pozdravil tajnik sekcije KPI iz Podbonesca Piergiorgio Domenis, nakar je spregovoril Pavel Petricič, ki je orisal pomen delavskega praznika. Prvi maj pomeni predvsem praznik boja za svobodo in tudi voljo nekaj spremeniti v Beneški Sloveniji, je svoj nagovor zaključil Petricič. V imenu komunističnih mladincev iz Nadiških dolin je spregovoril Marko Predan, ki je obsodil fašistično rovarjenje in pozval mladino, naj se vključi v proces obnovitve.

Beneško gledališče danes na Koroškem

ČEDAD — «Beneško gledališče» gostuje danes na Koroškem, in sicer v Celovcu in Šmihelu, kjer bo gost Krščanske kulturne zveze oziroma Katoliškega prosvetnega društva. S člani «Beneškega gledališča» bodo šli na pot tudi pevci in pevke zbora «Rečan». Koroškemu občinstvu bodo Benečani predstavili igro «Emigrant» izpod peresa Izidorja Predana, medtem ko bo pevski zbor odpel slovenske narodne pesmi.

16.000 ŽENSK JE VSAKO LETO V ITALIJI ŽRTEV POSILSTVA

Posilstvo - maščevanje zaradi izgubljene oblasti

Kolega je zaskrbljeno dvignil glavo: «Še eno posilstvo, vredno ga je zabeležiti.» Strokovno mnenje, kateremu je sledila prizadeta izjava časnikarja, ki se je za svojim pisalnim strojem pravkar ubadal s člankom o Bližnjem vzhodu: «Posilstvo je prav gotovo eden izmed dokazov občutka manjvrednosti, ki ga danes imajo moški.» Mnenja, misli, prepričanja in kup hladnih časnikarskih poročil o preiskavi za ugotovitev istovetnosti desetih mladeničev, ki so v soboto v Porto Torresu zvečer posilili 15-letno Anno F. V nekem disco clubu, kjer se ob sobotah zbira vaška mladina, so jo slekli do golega, zaprli vrata lokala in jo posilili. Včeraj so Anini starši prijavili mladeniče policiji.

Nič manj zaskrbljujoča ni vest, ki prihaja iz Milana, kjer so pri belem dnevu trije podleži ugrabili 29-letno E. G., ki se je okrog poldne odpravljala v mestno kosilo. Obkrožili so jo, prisilili, da je stopila v avtomobil in pod grožnjo samokresa posilili. «Da ne boš kaj izblebetala, saj veš, kaj te čaka!», so ji še zagrozili. E. G. pa je nemudoma odšla na bližnjo postajo karabinjerjev, kjer je posilstvo prijavila.

Seznam pa še ni končan. Teleprinter še vedno tipka mrzle, aseptične podatke, ki bodo jutri objavljeni v nekaterih dnevnikih s komentarjem ali ne. Dejstvo je, da se danes o posilstvu, o nasilju proti ženskam govori in piše in umevno je torej vprašanje, ali se danes nasilje proti ženskam stopnjuje, ali je res, da je danes posilstev vedno več. Prepričani smo, da ne, kajti posilstvo in vsakršno drugo nasilje nad žensko je bilo že od nekdaj prisotno v vseh družbah, kjer je bila ženska zapostavljena, kjer je bilo njeno mesto v hierarhični lestvici za moškim, o njem pa se ni govorilo, ker «nižje bitje» ni vredno upoštevanja.

Danes pa si je ženska priborila svojo moč, ne boji se več neznanega, opogumi se in svoje posiljevalce prijavi, jih razkrinka. Iz vsega tega pa izvira še en zanimiv podatek in sicer, da je v zadnjem času prav gotovo več skupinskih posilstev. Moški neradi postopajo sami, vedno iščejo zaveznike, da bi se počutili močnejše.

Zanimivi so tudi podatki, ki jih je zbralo vsedržavno žensko gibanje UDI, po katerih je vsako leto v Italiji nad 16 tisoč žensk žrtev posilstva, od teh pa le ena ženska od dvanajstih prijavi posiljevalce. Podatki tudi pričajo, da v vseh teh primerih policija ne pomaga veliko ali celo otežkoči nekatere preiskave. Tako je na primer 47,7 odst. žensk, ki so se obrnile na karabinjerje izjavilo, da so le-ti izredno grdo ravnali z njimi, 27,7 odst. je dejalo, da so se med zaslišavanjem čutile krive, 8,3 odst. ženskam pa so zasliševalci postavljali izredno opolzka vprašanja. Spraševali so jih za podrobnosti in se pri tem neumestno nasmihali. Najgrozljivejše dejstvo pa je prav to, da skušajo predstaviti žensko javnosti vedno kot krivo. Kolikokrat smo že slišali v sodnih dvoranah ali celo med prijateljskimi razgovori frazo: «Ko bi ostala doma, bi se ji prav nič ne pripetilo,» ali celo «Kaj je lepšega za žensko kot to, da jo deset vrlih mladeničev obožuje.»

Ženska je vedno «kriva», ker «iziva», ker zvečer obiskuje disco clube, ker hodi opoldne po cesti, ker, kot je dejal še pred kratkim odvetnik na nekem procesu, «je nemogoče vtakniti svinčnik v steklenico, ki se premika». Kaj pa moški? Moški je pač moški, nas je učila in nas uči današnja družba. (ap)

TISKOVNA KONFERENCA PADOVANSKIH SODNIKOV

Preiskovalci vztrajajo: organizirana avtonomija je prevratniško gibanje

Palombarini, Nunziante in Fabiani so poudarili, da so zbrali kopico dokazov, marsikatero plat preiskave pa morajo še poglobiti - Val priporov v Benetkah - V Rimu zaslišali Oresteja Scalzoneja

PADOVA — «Če analiziramo atentate, ki jih beležimo dejansko vsak dan, ločeno, vsakega zase, lahko kvečjemu aretiramo storilce, vendar ne bomo nikoli okrnili udarne moči teroristične skupine. Če pa preučujemo pojav v celoti in začnemo globalno preiskavo, je delo lahko bolj uspešno. To pot je ubral namestnik državnega pravdnika dr. Calogero.» Tako je poudaril med včerajšnjo tiskovno konferenco sodnik Nunziante, ki skupno s kolegoma Palombarinijem in Fabianijem, vodi preiskavo o domnevnem rovarjenju pripadnikov tako imenovane organizirane avtonomije v Venetu. Sodniki so med razgovorom s časnikarji podali vsaj približen obračun svojega dela po zaslišanju vseh osmih obtožencev, ki sodijo v padovanski del preiskave.

Dr. Nunziante, ki je kot javni tožilec sodeloval z dr. Tamburinom v preiskavi o Vetrovnici, je dejal, da je dr. Calogero odkril in zbral «kopico dokaznega gradiva», ki zadeva predvsem profesorja Tonija Negrija, ideologa avtonomije, ki je osumljen, da sodi v strateško vodstvo rdečih brigad in da je sodeloval pri ugrabitvi in umoru predsednika krščanske demokracije Alda Mora. Šlo naj bi — kot je dejal sodnik Nunziante — za «operativne dokumente», nikakor pa ne za Negrijeva teoretična dela, saj «knjige ne sodijo v to preiskavo». Po trditvah sodnika naj bi Negri kot karizmatični vodja dajal navodila operativnim štabom. «Številne obtožbe in domneve moramo še preveriti — je nadaljeval — vendar preiskava bi lahko obrodila presenetljive rezultate.» V tem okviru je sodnik tudi pojasnil, da preiskava ni vperjena proti vsemu gibanju avtonomije, pač pa proti organizirani avtonomiji, majhni skupinici ljudi, ki na različnih ravneh skuša postaviti državo in njena telesa na kolena.

Dr. Palombarini, ki koordinira preiskovalno delo, je bil v svojih izjavah veliko previdnejši od mladega kolega, pa tudi znatno bolj meglen. Pojasnil je, da se po zaslišanjih sodni položaj obtožencev ni spremenil, dasiravno jih je namestnik državnega pravdnika Calogero osumil tudi ustanavljanja in članstva v oboroženi tolpi v zvezi z oboroženo vstajo proti državi. Obtožba zaenkrat še ni dokazana in ostaja zato na ravni sodnega sporočila. Dr. Palombarini je še pojasnil, da bodo zapisniki zasliševanj od jutri na razpolago odvetnikom in da so preiskovalci že začeli z zbiranjem nadaljnjega dokaznega gradiva. Kar zadeva doslej zbrane dokaze, na katerih je dr. Calogero osnoval svoje obtožbe in zaporne naloge, pa se ni hotel izjasniti. Na izrecna vprašanja časnikarjev je odgovoril z dokaj diplomatsko in dvoumno trditvijo, da je «naloga preiskovalnega sodnika pretehtati zbrano dokazno gradivo in iskati nove elemente. Le ob koncu preiskave lahko presodi, ali je obtožba utemeljena». Nekatere indicije pa gradivo vendarle vsebuje — vsaj po oceni preiskovalnih sodnikov — če so pred nekaj dnevi zavrnili zahtevo obrambe, naj izpustijo obtožence na prostost zaradi pomanjkanja dokazov.

Skoraj vzporedno s sodniki so tudi zagovorniki sklicali tiskovno konferenco, na kateri so izrecno poudarili, da so vse obtožbe nedokazane in iz trte izvite.

Rimski sodniki, ki vodijo preiskavo o umoru in ugrabitvi Mora, pa so včeraj v Rimu zaslišali Oresteja Scalzoneja, enega od voditeljev avtonomije, ki je bil aretiran v okviru padovanske preiskave in nato premeščen v Rim. Kot je napovedal, Scalzone ni hotel odgovoriti na nobeno sodnikovo vprašanje in je izkoristil zasliševanje za zelo oster govor proti državi in njenemu režimu. «Naši letaki — je dejal — vsebujejo morda kakšne prekrške, vendar v nobenem primeru ne toliko kot jih vsebuje vsak bančni obračun.» Na vprašanje, kaj misli o nasilju, pa je odgovoril z drugim vprašanjem: «In kaj menite vi o dejstvu, da sem že mesec dni protizakonito zaprt?»

Obtožba proti Scalzoneju kot ona proti Vesceju in nekaterim drugim avtonomistom temelji na pričevanju nekega bivšega pripadnika skupine «potere operaio», iz katere naj bi izšle rdeče brigade. Omenjena priča obtožuje zaprte avtonomiste, da so se večkrat izrekli za oborožen boj in da so bili v uredniškem svetu revije «Controinformazione», ki naj bi bilo glasilo RB.

Končno gre v okviru padovanske in rimske preiskave omeniti še pripor številnih domnevnih častilcev avtonomije v Thieneju in v Benetkah. Vse so legitimirali in zaslišali «v pričakovanju nadaljnjih preiskav», je pojasnil namestnik beneškega pravdnika dr. Fortuna. (vt)

IZGON

ENNA — Vsi vemo, kako aktualno je vprašanje izgonov iz stanovanj. Prav zato, da bi se izognili izgonu, številni najemniki redno in pošteno plačujejo najemnino. To pa ne velja za vse: tako je n.pr. pretor iz Enne odredil izgon iz stanovanja v Ul. Armerina, ker najemnik od 1. avgusta 1978 ni plačal najemnine. Tudi taki primeri se dogajajo, so pa zelo redki. Naravnost edinstveno pa je, da je ta neredni plačnik nič manj kot komisariat javne varnosti, ki se bo moral zaradi neporavnanih računov najkasneje do 1. oktobra izseliti iz svojih prostorov.

Zaradi okvare zaprta jedrska elektrarna

LONDON — Zaradi okvare na napravah za hlajenje je včeraj prenehala obratovati jedrska elektrarna v Dungelessu v grofiji Kent. Šlo naj bi za mikroskopsko majhne špranje, ki so jih odkrili s posebnimi nadzornimi napravami; te okvare naj bi vsekakor ne predstavljale nobene nevarnosti.

PO PRVEM DNEVU PROMETNEGA POSTA V SFRJ

Zaenkrat še preuranjena vsakršna ocena o ukrepih za omejevanje prometa

Vozniki strogo spoštovali predpise - Vozni park avtobusnih podjetij ni ustrezal potrebi

LJUBLJANA — Zdi se, da en dan prometnega posta, kot ga je s 3. majem uzakonil zvezni zakon, še ni dovolj za celovito oceno, koliko gorива bo mogoče na ta način privarčevati in kolikšna bo po drugi strani gospodarska škoda. Poleg tega je veliko število ljudi prvomajske praznike podaljšalo in se bodo z varčevalnimi ukrepi ob odhodu na delo soočili šele v ponedeljek.

Za zdaj je enotna le ocena, da so vozniki v vsej Jugoslaviji ukrep spoštovali kot tega ni bilo pričakovati. Miličniki so namreč odkrili le manjše število kršilcev, ki pa so se izgovarjali na nujne vožnje k zdravniku in podobno, nekateri pa zaradi praznikov z ukrepom resnično niso bili seznanjeni. Enotna pa je tudi ugotovitev, da izvajanje ukrepa ni bilo temeljito pripravljeno. Glavni očitek leti na račun avtobusnih prevoznikov, zlasti tistih, ki skrbijo za mestni in medmestni promet. Tisoči delavcev so namreč zaradi prenatrpanih avtobusov zamujali na delo po pol ure ali celo več. Avtobusna podjetja pa po drugi strani pojasnjujejo, da so vključila v promet, ob tako imenovanih špisah, vsa razpoložljiva vozila, vendar da je njihov vozni park očitno preskromen za tolikšne potrebe.

Zato v Ljubljani, kot tudi v drugih industrijskih središčih z veliko koncentracijo delavcev, razmišljajo, da bi kar najhitreje, po možnosti v mesecu, dveh uvedli tako imenovani stopničasti čas, torej, da bi se tovarne in ustanove dogovorile, da začenjajo z delom ob različnih urah in ne vse ob šestih ali ob sedmih zjutraj kot doslej.

Med nejasnimi vprašanji so tudi tista, za katera vozila naj prepoved ne velja in kako naj bodo označena. Za zdaj se o tem pogovarjajo še na zvezni ravni, od koder pa bo pristojnost za razrešitev teh primerov prešla na republiške, da bi vprašanja rešili v skladu s specifičnostmi prometa v njih. Predvideno je, da bo slovenski izvršni svet o teh in podobnih vprašanjih razpravljal in sklepal že prihodnji teden. Ob tem velja omeniti le zanimivo podrobnost: često bi lastniki osebnih vozil želeli zamenjati registrsko številko za parno ali neparno končnico, kot pač bolj ustreza njihovi potrebi, vendar tega v Sloveniji ni mogoče še storiti, medtem ko so v drugih republikah bolj prožni. Omejitev hitrosti na 80 kilometrov na večini slovenskih cest je že pokazala svoji dve predvsi: dosti bolj tekoč pretok vozil in pa precejšnje zmanjšanje prometnih nesreč v prvih dveh dneh. JURE PENGOV

TURIN — Dva kaznjenca sta včeraj dopoldne, pri belem dnevu, zbežala iz turinskega zapora. Gre za 27-letnega Davida Lattanzia in 22-letnega Franca Malvo. Oba sta znana roparja: prvi bo moral presedeti 20 let v zaporu, drugi pa 11 let.

● Napad na KD

(Nadaljevanje s 1. strani)

more braniti države pred naskokom teroristov. Potrebno je tudi veliko ljudsko gibanje, ki naj uveljavlja vrednote demokracije in svobode ter se zoperstavi nasilju. Predsednik vlade je končal svoj poseg z dokaj optimistično noto: demokracija lahko tudi izgubi nekatere bitke z teroristi, nikakor pa ne vojne.

Podvečer so iz bolnišnice Santo Spirito sporočili, da se je hudo poslabšalo zdravstveno stanje agenta Piera Ollanuja, k. je bil ranjen v spopadu z brigadisti. Zdravniki so poudarili, da je njegovo življenje na nitki in da se fant najbrž ne bo več obudil iz globoke kome. Zdravstveno stanje drugega ranjenega agenta, dasi hudo, pa ni kritično. (vt)